

Το Ηρώο Σέρβου

ΑΡΤΟΖΗΝΟΣ

Έκδοση του Συλλόγου Σερβαίων Αρκαδίας

Αγ.Μάρκου 16, 5^{ος} όρ., 10560 Αθήνα • syndesmosserveon@yahoo.gr / syndesmosserveon@servou.gr

Έτ. 45ο • Αρ. φ. 221 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2021 • Ιστοσελίδα: servou.gr • FB: Σύνδεσμος Απανταχού Σερβαίων

Δημήτριος
Θ. Τρουπής
Λοχαγός

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 1821-2021 ΗΡΩΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΖΩΗΣ Αγώνας με Αυτοθυσία

Γ. Τρουπής
Καθηγητής Ιατρικής
20/05/2021

Τούτος ο τόπος φέρει μέσα του ένα παράδοξο γενετικό υλικό. Τούτα τα χώματα βαστούν πάνω τους ανθρώπους, άντρες και γυναίκες, που στις φλέβες τους μαζί με το αίμα κυλά και κάτι άλλο, που προξενεί κάποια ιδιότητα αίσθηση ζωής. Κάτι αδιόριστο, αρχέτυπο, κουβαλημένο από τους αιώνες.

Είναι αυτό που έκανε πάντοτε τους κατοίκους αυτής της πατρίδας να μην λογαριάζουν τα υπέρ και τα κατά για την ιστορική τους συνέχεια όπως οι άλλοι όλοι: με την κοινή λογική. Αλλά να δίνονται καταπάνω στον αγώνα, για να μπορούν να αναπνέουν τον αέρα που φυσά σε τούτη εδώ τη φυλή, ζωντανός και δριμύς, υγρός και καθάριος. Να ρίχνονται στον αγώνα χωρίς συμβιβασμούς και παζαρέματα. Να πορεύονται με γυμνά πόδια την ανηφορία, την σπαρμένη με αγκάθια, για να πιάσουν την κορφή.

Σε τούτον τον τόπο και οι πέτρες είναι ιερές. Γιατί μ' αυτές στήνονται οι βωμοί, μπροστά στους οποίους θα έρθουν οι μύστες, χίλιοι και μύριοι, για να ιερουργήσουν την θυσία τους. Για να στάξει ο ζωτικός κρουσμός σ' αυτήν εδώ τη Γή και κείνη να βλαστήσει ζωή, τιμή, αρετή.

Έτσι συνεχίζει να υπάρχει αυτός ο τόπος.

Έτσι μόνο μπορεί να υπάρξει αυτή η πατρίδα. Η όμορφη και παράξενη. Η τίμια και ιερή. Αυτή που γεννά ήρωες.

Ήρωες... Κάτι μάθαμε γι' αυτούς στο σχολείο. Λίγα στην ιστορία, λίγα στις γιορτές. Και ύστερα τίποτα, κενό. Δεν τους ξανασημειώσαμε. Δεν τους δείχνει η τηλεόραση σχεδόν ποτέ. Και κάποτε που καταπίσθηκα με αυτούς, το αποτέλεσμα ήταν... ας το πούμε ασταίο.

Μια αναζήτηση για ήρωες στο ίντερνετ βγάζει κάτι θεατρικές παραστάσεις που καμία σχέση δεν έχουν με αυτούς. Δεν τους συναντάμε πια, αλλά μένουν κάπου κρυμμένοι μέσα μας. Ο Κολοκοτρώνης, ο Καραϊσκάκης, ο Παπαφλέσσας, η Μπουμπουλίνα, ο Μακρυγιάννης, ο Καποδίστριας και τόσοι άλλοι.

Ζούμε λοιπόν στην εποχή που οι ήρωες είναι κρυμμένοι. Εμείς τους κρύψαμε. Αυτούς που ανάστησαν την Ελλάδα και θυσιάστηκαν για μας. Και τώρα η αναστημένη Ελλάδα λυγίζει, γονατίζει. Χωρίς ήρωες. Χωρίς τους ήρωες του παρελθόντος, χωρίς ήρωες του παρόντος, χωρίς πολλές ελπίδες για μελλοντικούς ήρωες. Δεν είναι μόνο που ξεχνάμε την ιστορία μας, τα ονόματα και τα πρόσωπα. Είναι που διώχνουμε απ' τη ζωή μας τον ηρωισμό, τη γενναϊότητα και την αυτοθυσία. Έτσι ζούμε τη σημερινή, πολύπλευρη κρίση.

Ο Κολοκοτρώνης, γενναίος και μεγαλόψυχος, συγχώρεσε όσους τον αδικήσαν κατάφωρα, τον φυλάκισαν, τον βασάνισαν, και δεν δίστασε γι' αυτούς και για όλους μας να βάλει ξανά σε κίνδυνο τη ζωή του.

Ο Καραϊσκάκης έπεσε ηρωικά μαχόμενος από φίλια πυρά για την ελευθερία της πατρίδος.

Ο Παπαφλέσσας αν και ήταν απόλυτα σίγουρος για την καταστροφή του στο Μανιάκι έδωσε τη ζωή του παραδειγματικά για τη Λευτεριά μας.

Η Μπουμπουλίνα, εκτός από τη φυσική της παρουσία στις ναυμαχίες, ξόδεψε όλη της την περιουσία για χάρη του Έθνους.

Ο στρατηγός Μακρυγιάννης, αγωνιστής μα και φιλομα-

Για την Ελληνική Επανάσταση

έγραψε ο Αλεξάντρ Πούσκιν, μεγάλος ποιητής, δημιουργός της νεότερης ρωσικής λογοτεχνίας.

Εμπρός, στηλώσου, Ελλάδα επαναστάτισσα,
βάστα γερά στο χέρι τ' όπλα σου!
Μάταια δεν ξεσηκώθηκεν ο Όλυμπος,
η Πίνδος, οι Θερμοπύλες - δόξαμά σου.
Απ' τα βαθιά τους σπλάχνα ξεπετάχτηκαν
η λευτεριά σου ολόφωτη, γενναία
κι απ' τον τάφο του Σοφοκλή, απ' τα μάρμαρα
της Αθήνας, πάντα ιερή και νέα.
Θεών κι ηρώων πατρίδα, σπάζεις άζαφνα
το ζυγό σου και την ενάντια Μοίρα
με τον ήχο, που βγάνει του Τυρταίου σου,
του Μπάιρον και του Ρήγα η άξια λύρα.

(μετάφρ. Κ. Βάρναλη)

Ο Άγγλος Λόρδος Βόρων,
έκανε υπόθεσή του τη λευτεριά του λαού μας
και μαχόμενος υπέρ αυτού έπεσε στο Μεσολόγγι.

(Απόσπασμα)

«...Χαμένοι, αβοήθητοι, μονάχοι κι αφημένοι
από Χριστιανούς π' απ' αυτούς πίστη είχαν παρμένη,
οι κάμποι τους ερείπια, τα νησιά αφανισμένα,
με προτροπές τα πάθη τους να δούνε ξεχασμένα
η βοήθεια που δεν ήρθε, και η κρύα αδιαφορία
η αργοπορία κ' ελπίδα για μιαν εύκολη λεία
αυτά ιστορία θα πουν, κ' η Ελλάδα θ' αποδειξει
τον ψευτοφιλό πιο κοντά απ' εχθρό πούχει φρίζει
Κάλλιο έτσι:
Ο Έλληνας στη χώραν του Ελευθερίαν να φέρει
μονάχος δίχως βάρβαρους μ' ειρήνης περιστέρην».

Ελλάδα

Άκου! Ποιο κάλεσμα τα σπλάχνα ταράζει
Και των πουλιών τη σκοτεινή γαλήνη;
Κάθε καρδιά μια γνώριμη φωνή τραντάζει
Νερά θα ξεχθούν απ' την ουράνια κρήνη.
Σηκόσω μέγα πνεύμα της Ελευθερίας!
Πάρ' το σταυρό, στη μέση βάλε το μαχαίρι,
Από ψηλά θα έρθει ο Άγγελος της βίας,
Να λυτρωθούν ετούτοι οι σκλάβοι, αυτά τα μέρη!
Ήχοι της μάχης, όρνεα, ψηλά γυρνάνε,
Με μια κραυγή ουρλιάζει η Ρωμοσύνη,
Κι όλοι για δίκαιο αγώνα ξεκινάνε.
Σαν βράχοι άγριοι, σαν αποτρόπαια δίνη,
Σαν κεραυνοί θεού, με το σπαθί χτυπάνε,
Κι η δόξα τους, ανέσπερο άστρο, θα μείνει!

Βασίλι Τουμάνσκι, Ρώσος ποιητής, 1800-1860

Ο Θ. Κολοκοτρώνης ανακαλούσε ... στην Πνύκα (7.10.1838)

«Όταν αποφασίσαμε να κάμομε την επανάσταση,
δεν εσυλλογισθήκαμε, ούτε πόσοι είμεθα, ούτε πως δεν
έχομε όπλα,
ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις,
ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε
"πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα
βατσέλα",
αλλά, ως μία βροχή, έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της
ελευθερίας μας,
...και όλοι, και οι κληρικοί, και οι προεστοί, και οι
καπεταναίοι,
και οι πεπαιδευμένοι, και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι,
όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτόν το σκοπό και εκάμαμε την
Επανάσταση».

«...μεθύστε με τ' αθάνατο κρασί του εικοσιένα».

Κ. Παλαμάς

Πεπραγμένα και Σχέδια του Δ.Σ. 2019-2021

Η Γενική Συνέλευση της 16^{ης}-8-2019 του Συνδέσμου Σερβαίων, αποφάσισε τη διενέργεια εκλογών που διεξήχθησαν στα γραφεία του Συνδέσμου στην Αθήνα, για τη σύσταση Δ.Σ. η θητεία του οποίου διαρκεί έως την 6^η-11-2021. Το Δ.Σ. ευχαριστεί θερμά τους συμπατριώτες για την εμπιστοσύνη και συνεργασία τους.

Εκτιμώντας το έργο του προηγούμενου Δ.Σ. και με όραμα τη συλλογικότητα, το νέο Δ.Σ. ξεκίνησε ενθουσιωδώς πρόγραμμα δράσης που δυστυχώς περιορίστηκε από την εξάπλωση της πανδημίας Covid-19 και τα μέτρα της πολιτείας για τον έλεγχό της.

Παρόλα αυτά το Δ.Σ. εργάστηκε επιμελώς για την προώθηση του πολιτισμού στον τόπο μας και στην ακόλουθη ανασκόπηση περιγράφονται τα πεπραγμένα οι δραστηριότητες και οι σκέψεις, κατά τα δύο περασμένα έτη.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΟΡΓΑΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Η έκδοση του **Αρτοζήνου** υποστηρίζεται, ως σημαντικότερος 45 ετών ιστορικός ενωτικός σύνδεσμος μεταξύ των συμπατριωτών. Τα άρθρα των πατριωτών που επιθυμούν να αρθρογραφήσουν είναι πάντα καλοδεχούμενα.

Η 12ετής πλέον ιστοσελίδα **servou.gr** συνεχίζει τη λειτουργία της σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από τη Γ.Σ. Κανονισμό και το Καταστατικό του Συνδέσμου.

Η νεοσύστατη ομάδα στο Facebook, **Σύλλογος Σερβαίων**, μετονομάστηκε σε **Σύνδεσμος Σερβαίων Αρκαδίας**, και εντάχθηκε ως επίσημο όργανο στον Σύνδεσμο για τη νόμιμη εκπροσώπησή του, με σκοπό τη διεύρυνση της επικοινωνίας των πατριωτών.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Εξαρχής τονίστηκε από όλα τα μέλη η ανάγκη να πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις με σκοπό να έρθουν κοντά οι πατριώτες, να συσφίχθουν οι σχέσεις στον Σύνδεσμο και να αυξηθούν τα έσοδα του ταμείου.

Με πνεύμα συλλογικότητας στο Δ.Σ. πραγματοποιήθηκε **έκδοση ημερολογίου** με φωτογραφίες από του Σέρβου. Πολλά ημερολόγια μοιράστηκαν στα σπίτια των συμπατριωτών και έγινε ταχυδρομική αποστολή ημερολογίων σε συμπατριώτες του εσωτερικού και εξωτερικού.

Στις **2-2-2020**, διοργανώθηκε **Χοροεσπερίδα - Κοπή Πίτας 2020 - Βραβείους** 3 επιτυχόντων στην Ιατρική, με χρηματικό βραβείο 150 ευρώ για τον καθένα, από τον Π.Ε.Δάρα. Παραδόθηκαν έπαινοι σε μαθητές, έγινε λαχειοφόρος με πολλά δώρα -προσφορά συμπατριωτών, και οι προσκεκλημένοι έλαβαν από το Δ.Σ. το δώρο τους -Μαγνητάκι με φωτογραφία του χωριού, και όλα αυτά με συνοδεία ζωντανής μουσικής και χορού.

Η επιτυχία της Χοροεσπερίδας ήταν μεγάλη, και από πλευράς οικονομικής, διότι ενισχύθηκε το ταμείο του Συνδέσμου, αλλά και ως ένα ευτυχές γεγονός, με πολύ μεγάλη προσέλευση κόσμου, που προσέφερε χαρά στους παρευρισκόμενους.

Στις **14-3-2021**, έγινε **διαδικτυακή Κοπή Πίτας 2021**, μεταξύ των μελών του Δ.Σ. λόγω πανδημίας Covid-19. Το φλουρί έπεσε στον σχεδόν αιωνόβιο ιστορικό Σύνδεσμο Σερβαίων. Χρόνια του Πολλά!

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΕΡΒΟΥ - ΔΩΡΕΕΣ

Στόχος του Δ.Σ. είναι η καταγραφή των αντικειμένων του Π.Κ., ο εκσυγχρονισμός και εξοπλισμός του ώστε να εξυπηρετεί στην ψυχαγωγία των νέων και όχι μόνο, κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών.

Έγινε έλεγχος ασφάλειας και **άλλαξαν οι κλειδαριές** στο Π.Κ.

Για την ηχητική αναβάθμιση του Π.Κ. και για εκδηλώσεις στη Ράχη, αγοράστηκε **φορητό ηχείο** με τη βοήθεια του συμπατριωτή μας, **Τάκη Ρουσιά**.

Ο κ. **Ιωάννης Παναγόπουλος**, Πρόεδρος της ΓΣΕΕ, δώρισε στον Σύνδεσμο δικό του **τραπέζι Πινκ-Πονκ**, προς χρήση στο Π.Κ., και τον ευχαριστούμε θερμά. Το Δ.Σ. φρόντισε για τη μεταφορά του Πινκ-Πονκ με μεταφορική στο Π.Κ. και είναι έτοιμο για τους φίλους του αθλήματος το καλοκαίρι.

Ο καθηγητής Ιατρικής κ. **Γεώργιος Θ. Τρουπής**, όπως έχει ανακοινωθεί από τα μέσα επικοινωνίας του Συνδέσμου, είχε κάνει δωρεά 400 € για αγορά Πινκ-Πονκ. Όμως, καθώς η ανάγκη αυτή καλύφθηκε από τον κ. Παναγόπουλο, με τη δωρεά του κ. Τρουπή, αγοράστηκε **τραπέζι Ποδοσφαιράκι** για το Π.Κ. Ευχαριστούμε θερμά τον κ. καθηγητή.

Το Δ.Σ. έχει προγραμματίσει αγορές **Επιτραπέζιων Παιχνιδιών** για όλες τις ηλικίες. Ωστόσο, προσφορές Επιτραπέζιων Παιχνιδιών (καινούριων ή μεταχειρισμένων σε καλή κατάσταση) από τους συμπατριώτες είναι καλοδεχούμενες, προς χρήση από τα παιδιά στο Π.Κ.

Επίσης, το Δ.Σ. επιμελήθηκε την **καθαριότητα και συντήρηση του** **συνέχεια στη σελ. 7-8**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΝΕΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Γέννηση τέκνου

Νικήτα Χρ. Κωνσταντόπουλου

Στις 03-06-2021, ο Νικήτας Κωνσταντόπουλος του Χρήστου και η σύζυγός του Νάσια Γκίκα απέκτησαν ένα υγιέστατο αγοράκι! Το μωράκι γεννήθηκε 3.650 κ. βάρους και 52 εκ. ύψους.

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία για το παιδάκι τους και για τους ίδιους!
Νεκτάριος Ν. Κωνσταντόπουλος

Γέννηση τέκνου Ηλία Θ. Λιατσόπουλου

Λίγο μετά τον γάμο τους στην Δημητσάνα, ο Ηλίας Θ. Λιατσόπουλος, γιος του Θεόδωρου και της Γιώτας, και η Αντιγόνη Πογιατζή από την Κύπρο έφεραν στον κόσμο στις 29/3/2021 ένα υγιέστατο κοριτσάκι.

Το όνομα αυτής φέρει κάτι από την μυθολογία της Αρκαδίας μας και την ομορφιά της Μεγαλονήσου μας.

Προερχόμενο από την λέξη κάλλος, που σημαίνει ομορφιά. Παραπέμποντας στο κάλλος της ψυχής. Στην περιουσία της ψυχής. Στην δυνατότητα να διακοσμήεις, να δημιουργήεις «κόσμο», «αρμονία», «αρετή», «ήθος», «δικαιοσύνη». Να ανάγεις και ύστερα να υποτάσσεις το κάλλος στην καλοσύνη.

Άρρηκτα συνδεδεμένη με το κάλλος ήταν και η «Κύπριδα», δηλαδή η Αφροδίτη, μιας και αναδύθηκε απ' τον αφρό της θάλασσας σε μία ακτή της Κύπρου. Ήταν η «Καλλίστη», δηλαδή η ωραιότερη, η ομορφότερη και προστάτιδα των Κυπρίων που την λάτρευαν και την εξυμνούσαν.

Η Καλλιστώ. Μία από τις νύμφες της Αρκαδίας. Κόρη του βασιλιά της Αρκαδίας Λυκάονα και μητέρα του βασιλέως Αρκάδα, από τον οποίο πήραν το όνομά τους οι Αρκάδες.

Απαλλαγμένη από κάθε τι υλικό και απτό, να προβάλλεις με το φως της ψυχής σου. Ανώτερο του σωματικού, να είναι το κάλλος της ψυχής σου.

Να ζήσεις, μικρή μας Καλλιστώ.

Η θεία σου, Ξηρή Θ. Λιατσόπουλου

Ο Σύνδεσμος του χωριού μας εκφράζει τα θερμά του συγχαρητήρια στους ευτυχείς γονείς, γιαγιάδες, παππούδες και λοιπούς συγγενείς, για τον ερχομό των νεογέννητων στον κόσμο. Να ζήσουν, να είναι γερά και καλότυχα στη ζωή τους!

ΓΑΜΟΙ

Γάμος Σερβαϊκός (γόνων)

4ης γενιάς

Το Σάββατο 12 Ιουνίου 2021, στις 18.00μμ, ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίας Φωτεινής Νέας Σμύρνης, ενώπιον Θεού και ανθρώπων, ο Γάμος

ενός αρμονικού ζεύγους, έχοντας την καταγωγή εκ Σέρβου, δηλ. ο Γάμος του ευσταλούς και ευειδούς Ιωάννη Νικ. Κλεισούρα (δισέκγονος του Νικ. Ι. Κλεισούρα-Ραμονικολάκη), υιού των Νικολάου και Πόπης Κλεισούρα, γεννηθέντος εν

Αθήναις, μετά της ευειδούς και χαριτοβρούτου Βασιλείας Κων. Τρουπή (δισέκγονος του Βασιλείου Ι. Τρουπή-Βασιλείου), θυγατρίας του Κων/νου και Χρυσούλας Τρουπή, γεννηθείσας εις Ιστιαίαν Ευβοίας, μηδέποτε των συνελθόντων εις γάμου κοινωνίαν, επισκεφθέντων το χωριό.

Τους νυμφικούς στεφάνους αντήλλαξαν οι κομπάροι, Γιώργος Λιάκος και Κατερίνα Πεπέ.

Εις το νέον ζεύγος εύχομαι να ζήσουν και να είναι πάντοτε μαζί, ευτυχισμένοι με καλούς απογόνους!

Ιστορικο-Επεξήγηση

Προσκεκλημένοι και παραστάς εις τον Γάμον, παρά την λύπη μου, λόγω του θανάτου της αδελφής μου, λόγω της γνωριμίας μου με την Πόπη, μητέρα του γαμπρού (γνωρίζομαστε περίπου 40 χρόνια, ως συνάδελφοι στην Εθνική Τράπεζα), θέλω να σημειώσω τα ακόλουθα:

1) Τους γονείς του γαμπρού, τους συνάντησα για πρώτη φορά (ελεύθερους και ερπευμένους), στο Γύθειο, τόπο καταγωγής της αιμνήστου συζύγου μου, αν και την Πόπη την γνώριζα από την Τράπεζα.

2) Η γνωριμία του νέου ζεύγους, πρέπει να οφείλεται σε πιθανότητα συνωμοσίας (συμπαντική, ειμαρμένης, συμπτωματικής), σε αποκατάσταση, ενδεχομένως, κάποιου προξενίου, που δεν είχε αίσιο τέλος, μεταξύ Κλεισουραίων και Τρουπαίων (γειτόνων στο χωριό των προπάππων τους) -έχει γίνει ένας Γάμος μεταξύ Αλούπη και Γιαννέλη -οι οποίοι ως γείτονες θα έπαιζαν στην γειτονιά στο χωριό, δεδομένου ότι η Βασιλικά και ο Γιάννης ουδέποτε επεσεκέφθησαν το χωριό, δεν ήταν γείτονες στην Αθήνα ή στην Ιστιαία, δεν φοίτησαν στο ίδιο σχολείο, αλλά, απλώς, φλέπταραν σε ουδέτερο τόπο και χρόνο και τους λάβωσεν ο φτερωτός θεός του Έρωτα.

Αυτός ο Γάμος με έχει καταπλήξει ως προς την εκλεκτικότητα της τελεολογίας του, αφού κάθε γενιά διαδέχεται την προηγούμενη, σε διάρκεια περίπου 30 ετών και στην ιστορία-σταθμό, η οποία αναφέρεται και είχα την τιμή να περιγράψω και αναλύσω, ως προσέλαβα αυτήν, χρειάστηκε να περάσουν περίπου 120 χρόνια, για να καταγραφεί ως γεγονός τετελεσμένο.

Θεωρώ ότι δεν είναι τυχαίο!

Αθανάσιος Γκούτης

ΠΕΝΘΗ

Σπύρος Αγγελή Βέργος

Έφυγε από τη ζωή, στις 21.4.2021, ο συγχωριανός μας Σπύρος Αγγελή Βέργος σε ηλικία 77 ετών.

Ο Σπύρος ήταν το 5^ο από τα έξι παιδιά (Πάνος, Γιάννης, Γεωργία Φώτης, Σπύρος και Ηλίας) του Αγγελή (Αγγελάκου) Π. Βέργου

και της Μαρίας Σπυρ. Κομνηνού. Παντρεύτηκε την Κατερίνα Ζαχαράτου, δασκάλα, και απέκτησαν τη Μαρίνα (Πτυχιούχο Παντείου), τη Βούλα (Αρχαιολόγο) και τη Μαρίζα (Πτυχιούχο Νοσηλεύτριας).

Εξαιρετικός εκπαιδευτικός, άριστος οικογενειάρχης, ευγενής και αγαπητός από όλους τους Σερβαίους και όσους είχαν την τύχη να τον γνωρίζουν. Ήταν ενεργό μέλος του Συλλόγου Σερβαίων.

Θλίψη προκαλεί η είδηση της απώλειας του συμπατριώτη μας Σπύρου Βέργου (Του Αγγελή και της Μαρίας).

Ο Σπύρος του Αγγελάκου εγκατέλειψε τον μάταιο τούτο κόσμο και ταξίδεψε για την γειτονιά των αγγέλων.

Καλοσυνάτος ο δάσκαλος, με περίσσια ευγένεια και σεβασμό προς τους άλλους έφυγε για το

μεγάλο ταξίδι.

Θυμάμαι, στα Άνω Πετράλωνα, που μας διασκέδαζε με το ακορντεόν, εκεί όπου συγκέντρωνε συγγενείς και φίλους δείχνοντας την αγάπη του για τους γύρω του. Η αρρώστια τον νίκησε στα 77 χρόνια του.

Σπύρο με στεναχώρησες... Καλή στράτα...

Νίκος Αρ. Τρουπής

Φανή Χαϊδά-Τρουπή

Έφυγε από τη ζωή η Φανή Ι. Τρουπή-Χαϊδά στις 21.4.2021. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στο κοιμητήριο Ζωγράφου Αττικής.

Η Φανή ήταν το 3^ο παιδί (Τάσος, Θεωρή, Φανή), του Γιάννη Θ. Τρουπή (Γκράβαρη)

και της Παναγιώτας Αν. Παγκράτη, και διέμενε στην Τρίπολη.

Παντρεύτηκε τον Παναγιώτη Χαϊδά και απέκτησαν τον Γιάννη (Οικονομολόγο) και την Αγγελική (Δικαστή στο Συμβούλιο της Επικρατείας), που τους έδωσαν μεγάλη χαρά με τα 4 εγγόνια τους.

Η Φανούλα είναι ένα από τα πολλά θύματα της πανδημίας του ιού COVID-19.

Ενάρετη στον χαρακτήρα, άριστη μητέρα και σύζυγος, πολύ αγαπητή σε όσους την γνώριζαν.

Θ. Τρουπής

Αικατερίνη Κ. Γκούτη

Μετά από πεντάμηνη, γενναία, μάχη με την αιφνιδίως ενσκήψασα λευχαιμία, έφυγε από τη ζωή, σε ηλικία 74 ετών, η Κατερίνα μας και η εκδημία της κατά το Ανατολικό Ορθόδοξο Δόγμα, τηρουμένων των μέτρων λόγω της πανδημίας, έγινε την Δευτέρα 31.05.2021, ώρα 16.30μμ, από την Μητρόπολη του χωριού Δόριζα Αρκαδίας, όπου και ήταν υπανδρευμένη.

Η εκλιούσα ήταν το 1^ο από τα 4 τέκνα (Κατερίνα, Βάσω, Θανάσης και Γεωργία), του Κων/νου Αθ. Γκούτη και της Σταυρούλας Γ. Κανδηλώρου.

Ελθούσα εις Γάμον μετά του Ηλία Απ. Λυμπεροπούλου, απέκτησε 4 τέκνα (Παναγιώτα, Σταυρούλα, Απόστολο και Θεόδωρος), εξ ων 3 εν ζωή και ο Θεωρή της, 19 ετών το έτος 1998, μετά από τροχαίο, κατ' επιταγήν της μοίρας, της έκανε το δώρο, όπως έλεγε, να είναι κάθε ημέρα πεθαμένη.

Η Κατερίνα ήταν αγαπητή από όλους, δεν έλεγε κακό λόγο για κανένα, αγαπούσε το χωριό και τους πατριώτες, διάβαζε τον Αρτοζήνο με ιδιαίτερη χαρά, καθώς και τα βιβλία των πατριωτών (Μαρίας, Θεωρή, κλπ.), είχε διατηρήσει μνήμες από τα παιδικά της χρόνια στο χωριό και πάντοτε ρωτούσε για όλους και όλα.

Για εμάς, τα εναπομείναντα αδέρφια της, ήταν η δεύτερη μάνα μας, αν και δεν την χαρήκαμε όσο θα θέλαμε, επειδή έτσι τα έφερε η ζωή. Με την αμέτρητη αγάπη μας, δεόμεθα, όπως ο Κύριος, κατατάξει αυτήν, όπου οι δίκαιοι αναπαύονται.

Καλό ταξίδι, αγαπημένη μας αδελφή! Η οικογένειά μας αρχίζει σιγά-σιγά και ξαναενώνεται.

Αθανάσιος Γκούτης

Απεβίωσαν τα αδέρφια Κώστας και Χρήστος Παρ. Στρίκου.

Κώστας Παρ. Στρίκου

Περί τα τέλη Ιανουαρίου 2021 έφυγε για πάντα από τη ζωή ο Κώστας, γιος του Παρασκευά Χ. Στρίκου, σε ηλικία 66 ετών.

Η εξόδιος ακολουθία έγινε στο Γεράκι της Σπάρτης, όπου ήταν και ο τόπος κατοικίας του, με τις γνωστές δυσκολίες, λόγω κορονοϊού.

Ο Κώστας ήταν ανύπαντρος και έμενε στο Γεράκι, από όπου καταγόταν η μητέρα του. Είχε έναν μεγαλύτερο αδερφό τον Χρήστο, ο οποίος έμενε στην Αθήνα και έχει 2 μεγάλα παιδιά.

Ο πατέρας του Κώστα και του Χρήστου, ο Παρασκευάς Στρίκος (αδερφός της μάνας μου Αγγελικής Ι. Μαραγκού, της Νίκης Θ. Μπόρα και της Γεωργίας Π. Σκούρου και του Ηλία (που σκοτώθηκε στρατευμένος το 1949) έφυγε μικρός από το χωριό, ήρθε στην Αθήνα και ασχολήθηκε με το εμπόριο. Παντρεύτηκε στο Γεράκι της Σπάρτης, όπου έχει μεγάλο εμπορικό επί σειρά ετών. Στη συνέχεια, ήρθε στην Τρίπολη και έφτιαξε το γνωστό στους πατριώτες μεγάλο εμπορικό κατάστημα Ατενέ.

Ο Κώστας τελείωσε το Λύκειο στην Τρίπολη και στη συνέχεια σπούδασε Οικονομικά και Διοίκηση επιχειρήσεων στην Αγγλία. Μετά τις σπου-

δές του, ασχολήθηκε με το εμπόριο, και τα τελευταία χρόνια εγκαταστάθηκε στο Γεράκι, όπου ασχολήθηκε συστηματικά με την παραγωγή και εμπορία λαδιού, ως συνεχιστής της παράδοσης της οικογένειας της μητέρας του.

Αρκετά καλοκαίρια ερχόταν με τον αδερφό του στο χωριό, στην παιδική τους ηλικία, για διακοπές.

Ευγενέστατος και πολύ εργατικός ο Κώστας, ιδιαίτερα αγαπητός στο σόι και στο φιλικό του περιβάλλον.

Καλό σου ταξίδι, ξάδερφε, θα σε θυμόμαστε πάντα.

Χ. Ι. Μαραγκός

Χρήστος Παρ. Στρίκος

Την Παρασκευή 28 Μαΐου 2021 απεβίωσε ο

Χρήστος Στρίκος του Παρασκευά, 69 ετών, στην Αθήνα, όπου διέμενε, 4 μήνες μετά τον αιφνίδιο θάνατο του αδερφού του Κώστα.

Η εξόδιος ακολουθία έγινε την Πέμπτη 3 Ιουνίου, από το κοιμητήριο του Κόκκινου

Μύλου και ώρα 13.00.

Ο Χρήστος γεννήθηκε στο Γεράκι της Σπάρτης, όπου ήταν το χωριό της μητέρας του και ο πατέρας του είχε εκεί εμπορικό κατάστημα. Σε ηλικία 10 ετών μετακόμισε η οικογένεια στην Τρίπολη, όπου ο πατέρας του άνοιξε εμπορικό κατάστημα, και 16 ετών ήρθε στην Αθήνα, όπου τελείωσε το Λύκειο.

Ασχολήθηκε με το εμπόριο τόσο στην Τρίπολη όσο και στην Αθήνα.

Παντρεύτηκε τη Φανή Πιτταρά από την Αρκαδία και απέκτησαν δύο παιδιά, την Ελίνα 37 ετών και τον Πάρη 36.

Είχε την ατυχία να υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο πριν 10 χρόνια, γεγονός που τον καθήλωσε προοδευτικά στο κρεβάτι και σε αναπηρικό καρότσι. Όμως είχε την αμέριστη συμπαράσταση και επιμελημένη φροντίδα της οικογένειας.

Μαζί με τον αδερφό του Κώστα έρχονταν για διακοπές στο χωριό στην παιδική τους ηλικία.

Ο Χρήστος ήταν ένας ευγενής και καλοσυνάτος άνθρωπος, εργατικός και έχαρε της εκτίμησής του περιβάλλοντός του και των ανθρώπων που είχε συνεργασία.

Καλό ταξίδι, ξάδερφε, (η μάνα μου και ο πατέρας του ήσαν αδέρφια).

Θερμά συλλυπητήρια στη Φανή, στην Ελίνα, τον Πάρη και λοιπούς συγγενείς.

Χ. Ι. Μαραγκός

Αγγέλλω Ηλ. Σχίζα

Πλήρης ημερών, 96 ετών, έφυγε από τη ζωή η Αγγέλλω, κόρη του Δ. Κερμπεσιώτη και σύζυγος του Ηλία Σχίζα (Πετρούλια). Η εξόδιος ακολουθία έγινε την Τετάρτη (14-7-2021) στην Αδελαΐδα της Αυστραλίας, όπου ζούσε για κοντά 60 χρόνια.

Η Αγγέλλω ήταν το 2^ο από τα 8 παιδιά (Παναγιή, Αγγέλλω, Θανάσης, Γιάννης, Μαρία, Γεωργία, Ντίνα και Αθανασία) του Κερμπεσιώτη. Από αυτά, τα 3 (Γιάννης, Ντίνα στην Αυστραλία και Αθανασία στην Αμερική) είναι εν ζωή.

Παντρεύτηκε τον Ηλία Σχίζα και τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1960 έφυγαν μετανάστες στην Αυστραλία. Απέκτησαν 5 παιδιά (Αννα, Βασιλική, Ελένη, Μαρία, Ηλίας), που ζουν εκεί. Ο σύζυγός της ήταν άτυχος και πέθανε πριν 30 περίπου χρόνια από κακοήγη νόσο. Κατ' επιθυμία του ήρθε στην Ελλάδα και νοσηλεύτηκε στο τελικό στάδιο της νόσου, και πέθανε στη χώρα του.

Η Αγγέλλω επισκεπτόταν συχνά την Ελλάδα τα καλοκαίρια, όπως και τα αδέρφια της που ζούσαν στο εξωτερικό. Ήταν εργατική, συμπαθής, κοινωνική και χαρούμενος άνθρωπος. Εξαρετική σύζυγος, μάνα και νοικοκυρά. Έχαρε της εκτίμησής των πατριωτών.

Χρ.Ι.Μαραγκός

Ο Σύνδεσμος του χωριού μας εκφράζει θερμά συλλυπητήρια στις οικογένειες, συγγενείς και φίλους των εκλιπόντων, για την απώλεια των αγαπημένων τους.

Μνημόσυνα

Φανή Χαϊδά-Τρουπή

Με τις προσευχές της οικογένειας, συγγενών και φίλων, τελέστηκε στις 16.5.2021, στον Ιερό Ναό του Αγίου Κωνσταντίνου του Κοιμητηρίου Ζωγράφου, η επιμνημόσυνη δέηση για τις 40 ημέρες από την αποδημία, της Φανής Χαϊδά-Τρουπή στην θριαμβεύουσα Εκκλησία του Χριστού.

Ανδρέας Ν. Ανδριόπουλος

Η επιμνημόσυνη δέηση για τις 40 ημέρες από την αποδημία του Ανδρέα Ν. Ανδριόπουλου στους ουρανούς τελέστηκε στις 15.5.2021, στον Ιερό Ναό Ζωοδόχου Πηγής στα Νέα Λίδια, με τις προσευχές της οικογένειας του, συγγενών και φίλων.

Συνέχεια στη σελ. 3

Αρτοζήνος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ιδιοκτησία:

Σύνδεσμος Σερβαίων Αρκαδίας

«Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ»

Αγ. Μάρκου 16, 5^{ος} όρ. Τ.Κ. 10560, Αθήνα
Α.Φ.Μ.: 099547610 ΔΟΥ Ε' ΑΘΗΝΩΝ

Υπεύθυνος Έκδοσης

Νεκτ. Ν. Κωνσταντόπουλος

6933329025 nekkons@yahoo.com

Υπεύθυνη Σύνταξης - Επιμέλεια

Ελένη Κ. Μπόρα

6931814692 mporaeleni@gmail.com

Συντακτική Επιτροπή

Ελένη Κ. Μπόρα

Θεωρή Γ. Τρουπής

6977365905 thtrps@hotmail.com

Ιωάννης Κ. Μπόρας

6977631017 giannis.k.boras@gmail.com

Συνδρομή: Εσωτερικού 30 €

Αμερικής 50 \$ - Αυστρ. 100 \$

Τυπογραφείο-Ηλεκτρονική Σχεδίαση:

Ι. ΓΚΑΝΤΗΡΑΓΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.

Γερανίου 7, Αθήνα - Τηλ.: 210 5244309

Χρυσούλα Ζαχαροπούλου Πρόεδρος της COVAX

Με ομόφωνη πρόταση των κρατών-μελών της Ε.Ε., η **Ευρωβουλευτής** της Γαλλίας, **Δρ. Χρυσούλα Ζαχαροπούλου**, Αντιπρόεδρος Επ. Ανάπτ. Ευρ. Κοινοβουλίου, Εισηγήτρια για τη νέα στρατηγική Ε.Ε.- Αφρικής, **εξελέγη Πρόεδρος του Παγκόσμιου Διοικητικού Συμβουλίου της COVAX**, με συμπροεδρία, στο εμβληματικό πρόγραμμα του Π. Ο. Υ.

Η COVAX στοχεύει στη διασφάλιση δίκαιης πρόσβασης στον εμβολιασμό κατά του Covid-19 σε 200 Χώρες. Ο εμβολιασμός των πολιτών φτωχότερων χωρών, ανδρών και γυναικών ισότιμα, αποτελεί προτεραιότητα για την υγεία και δικαιοσύνη. Η αλληλεγγύη και ίση πρόσβαση σε ασφαλή εμβόλια, αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα της Ε.Ε.

λου που επικράτησε στην ψηφοφορία των υποψηφίων της Αγγλίας David Nabarro, και Νορβηγίας Arne Sannes Bjørnstad, είναι τόσο μεγάλη, όσο και ευθύνη να συμβάλει στην ανοσοποίηση των πολιτών του κόσμου.

Ως Πρόεδρος της COVAX με συμπρόεδρο τον Υπ. Υγείας Κολομβίας Fernando Louis, θα υπηρετήσει τις πανανθρώπινες αξίες. Με την εμπειρία και τις σχέσεις της με τις 92 χώρες Α.Κ.Ε. θα διασφαλίσει δίκαιη κατανομή-παράδοση των εμβολίων.

Η Πρ. Ευρ. Επιτροπής Ursula von den Leyen, ο Πρ. Ευρ. Συμβουλίου Charles Michel και ο Πρ. Ευρ. Κοινοβουλίου David Sassoli δήλωσαν ότι βασίζονται στην Χρ. Ζαχαροπούλου.

Ο Γ. Γραμ. Οργ. Κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού OACPS,

Georges Rebelo Pinto Chikoti, δήλωσε ότι «η Χρ. Ζαχαροπούλου αντιπροσωπεύει τις αξίες που πιστεύουμε και είναι ιδανική για αυτήν την θέση».

Στις **22-5-2021**, η **Χρ. Ζαχαροπούλου**, σε επίσκεψη στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, συζήτησε με τον **Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη** για θέματα που αφορούν στην παγκόσμια υγεία και τον Μηχανισμό για ισότιμη πρόσβαση στον εμβολιασμό από πτωχές χώρες του πλανήτη. Η ίδια εξέφρασε την πεποίθηση ότι θα ήταν χρήσιμη μία κοινή έκκληση εκ μέρους του Παναγιώτατου, του **Πάπα Φραγκίσκου** και λοιπών θρησκευτικών ηγετών προς τους Αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των χωρών G-20 προς ευαισθητοποίησή τους.

Ο Σύνδεσμος Σερβαίων συγχαίρει την Χρυσούλα και της εύχεται καλή επιτυχία στο έργο της.

Για τους Αποφοίτους Λυκείου 2021

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Σερβαίων εύχεται σε όλους εσάς τους μαθητές και μαθήτριες που κατάγεστε από τον Σέρβου, μετά από έναν αγώνα ετών στο σχολείο, που καταλήγει στις Πανελλήνιες εξετάσεις, δύναμη, υπομονή, επιμονή, ψυχραιμία, νηφαλιότητα, αυτοπεποίθηση, οργάνωση, εργατικότητα, αποφασιστικότητα, ώσπου να φτάσετε στον στόχο σας!

Με τις Πανελλήνιες κλείνει ο μοναδικός, ανεπανάληπτος κύκλος των μαθητικών χρόνων και ανοίγουν νέοι δρόμοι γεμάτοι προκλήσεις, όπου το ισχυρότερο όπλο είναι η ψυχή και οι αξίες της ζωής.

Οι Πανελλήνιες, ως ορόσημο, σηματοδοτούν έναν καθοριστικό σταθμό, αλλά δεν είναι η μοναδική ευκαιρία για την πραγματοποίηση των ονείρων ενός ανθρώπου. Μετά από κάθε επιτυχία ή αποτυχία ξεκινούν νέοι αγώνες.

Μακάρι, το αποτέλεσμα των πολύχρονων προσπαθειών σας να σας ανταμείψει και να σημάει την αρχή για νέες εμπειρίες και γνώσεις που θα σας επιτρέψουν να εκπληρώσετε τα όνειρά σας.

Όλοι εσείς οι νέοι/ες του τόπου μας, μάς κάνετε υπερήφανους και αισιόδοξους για το μέλλον στο οποίο θα πρωταγωνιστείτε.

Σας ευχόμαστε ολόψυχα, καλή δύναμη, καλή επιτυχία και να ανοίγονται μπροστά σας δρόμοι φωτεινοί!

Για το Δ.Σ. του Συνδέσμου Σερβαίων,
Η γραμματέας του Δ.Σ., **Ελένη Κ. Μπόρα**

συνέχεια από τη σελ.2

Στη μνήμη

Στη μνήμη του αδερφού μου Ανδρέα

Αγαπημένε μου αδερφέ, Ανδρέα, μου λείπεις, πόσο μας λείπεις. Ποτέ δεν θα σε ξεχάσω, ποιος να σε ξεχάσει; Αχ, και να με άκουγες, αδερφέ μου, που σου είπα στην Τρίτολη να πας, μην έρθεις στην Αθήνα. Αφού δεν θα σμίγαμε, γιατί δεν μ' άκουσες; Έμαθα πως στο χωριό πήγαινες προς το Νεκροταφείο, σου 'λεγα πήγαινε προς την Τρανή βρύση, μου 'λεγες πάω κι αγναντεύω του Μπουλούτσου. Τι σε τραβούσε προς τα εκεί, από το σπίτι σου, από το χωριό που το αγαπούσες τόσο, από τους κήπους σου που τ'άφησες όλα ανθισμένα; Μονάχος ήσουν εκεί καιρό, αδερφέ μου, και η ύπουλη αρρώστια σε διάλεξε, σε απομόνωσε, και σε πήγε σε θάνατο μοναχικό. Δεν μ' άφησε να σου δώσω μια σταγόνα νερό. Όσοι μπόρεσαν, φίλοι και δικοί, σε συνόδευσαν, μέσα σε δύσκολες συνθήκες, στο χωριό. Μας χάρισες την καλосύνη σου, τη φιλοτιμία σου, αδερφέ μου, μα τώρα μας πονάει η απουσία σου. Τα ανίψια και τα εγγόνια σου απρόσμενα τα άφησες, τα λάτρευες, σε λάτρευαν, τ'έβλεπαν και τ'έβλεπε. Άναυδοι μείναμε, για σένα να μιλάμε, οικογένεια, φίλοι και συγχωριανοί. Πώς έπεσε απότομα, που έστεκες σαν βράχος, κι ένα πρωί Παρασκευής μας έφυγες, σε πήρε ο χάρος από εμάς σαν να'ταν από λάθος. Θα σε θυμάμαι για πάντα. Σε ευχαριστώ, αδερφέ μου, και ευχαριστώ όλο το χωριό.

Ουρανία Βεσδέκη

Στη μνήμη του Ανδρέα Ν. Ανδριόπουλου

Έφυγε απρόσμενα από κοντά μας, ένας ακόμη εξαιρετικός πατριώτης, ένας αγαπητός φίλος, ο **Ανδρέας Ν. Ανδριόπουλος**. Χτυπήθηκε από τη μάστιγα της εποχής, τον θανατηφόρο ιό Covid-19, που σε ένα χρόνο μέσα έχει προκαλέσει το θάνατο σε 8.000 περίπου Έλληνες. Ταλαιπωρήθηκε ο άτυχος Ανδρέας για ένα σχεδόν μήνα, νοσηλεύθηκε στο νοσοκομείο, διασωληνώθηκε και τελικά έχασε τη μάχη για τη ζωή και υπέκυψε στο μοιραίο.

Ο παππούς του Ανδρέα, ο **Μήτσιος Ανδριόπουλος**, είχε έρθει σωγάμπρος στο χωριό μας και παντρεύτηκε τη χήρα του **Φίλη** και γι αυτό τον έλεγαν και «**Μητροφίλη**». Ο γιός του **Νικόλαος** παντρεύτηκε Νταροπούλα και απέκτησαν 4 παιδιά, δύο αγόρια (**Μήτσιο και Ανδρέα**) και δύο κορίτσια (**Γεωργία και Ουρανία**).

Τον Ανδρέα τον γνώρισα το 1956 που πήγα για πρώτη φορά στο Γυμνάσιο Λαγκαδίων. Όταν πέρασα τον Αγιώργη στα Λαγκάδια με άλλα σερβιωτόπουλα, λίγο ποιο πέρα αριστερά στο δρόμο άκουσα κάποιον να τραγουδάει με ανοιχτό το παράθυρο «...θαλασσάκι μου και φέρε το πουλάκι μου...». Ήταν τόσο γλυκιά αυτή η φωνή που αποτυπώθηκε στο μυαλό μου και την θυμάμαι ακόμη. Από τα άλλα παιδιά έμαθα πως ήταν ο **Ανδριόπουλος**, που ήταν κάποια χρόνια μεγαλύτερος μου. Όταν πριν 5-6 χρόνια με είχε καλέσει με τη γυναίκα μου, να μας κάνει το τραπέζι στο σπίτι του στο χωριό και μας ξάνα τραγουδήσε και έψαλε για λίγο, κατάλαβα πως η φωνή του

ήταν ίδια μοναδική. Θα ήταν τουλάχιστον ένας υπέροχος ψάλτης...

Πολύ φιλόξενος ο **Ανδρέας**, με πολλά «τρα-

πεζώματα» στο σπίτι του και πολλές σπεσιαλιτέ χωριάτικες, που ο ίδιος έφτιαχνε, σε συνδυασμό και με ένα υπέροχο κρασί δικής του φροντίδας. Δεν ξέρω αν ήσαν πολλοί οι πατριώτες που κάποια στιγμή δεν θα γεύτηκαν τις υπέροχες πι-κάντικες «λειχουδιές του», με καγενά, γιαούρτι δική του παρασκευής κλπ. κλπ. Επιλεγμένες οι παρέες του στο χωριό, δεν έχανε την ευκαιρία να διασκεδάσει, όταν τον δι-νόταν η ευκαιρία. Στον Αυγουστιάτικο χορό στη «Ράχη» πάντα ήταν παρόν και όχι ως παρατηρη-τής. Η φωτογραφία είναι από τον εορτασμό του Πάσχα το 2003 στη «Ραχούλα», που η γειτονιά μαζεύτηκε και διασκεδάσε «για τα καλά», με πολύ χορό τραγούδι και το σουβλιστό αρνί.

Πρώτος στο χορό ο **Ανδρέας**. Ιδιαίτερο χόμπι του ήταν η «πρέφα» και ήταν από τους καλύτερους παίκτες. Συμπαίχτες του συνήθως ήταν ο **Χρήστος**, ο **Γιώργος** και ο **Γιάννης** και παλιότερα ο **Στάθης**, στο καφενείο του **Γιάννη Ρουσιά**. Ήταν δυναμικό και εντυπωσιακό το παιχνίδι τους με αρκετούς παρατηρητές. Αρκετές φορές δημιουργείτο ένταση με «τασ-κωμούς» για τον τρόπο παιχνιδιού και οι φωνές ακούγονταν μέχρι έξω!

Με τα συλλογικά μας είχε ενεργό συμμετοχή και παλιότερα μετείχε και στο ΔΣ του Συνδέ-σμου. Είχε τεκμηριωμένες απόψεις και σε ορι-σμένα θέματα ήταν επίμονος.

Ασχολήθηκε και με την Τοπική αυτοδιοίκηση του χωριού. Στο 180^ο φύλλο του «Αρτοζήνου» διαβάζουμε σχετική του δήλωση, για τα αποτε-λεσμα των δημοτικών εκλογών εκείνης της περι-όδου με το νόμο του «Καλλικράτης».

«...Υστερα από πολύ σκέψη επήρα την από-φραση να υπηρετήσω τον θεσμό -Καλλικράτης-, ως υποψήφιος πρόεδρος της Κοινότητάς μας. Το αποτέλεσμα ήταν ισοψηφία με 86 ψήφους εγώ και 86 ο **Γιάννης Ρουσιάς**. Στην κλήρωση του πρωτοδικείου της Τρίτολης κληρώθηκε ο **Γιάν-νης**. Του εύχομαι υγεία και καλή επιτυχία καθώς και στον καινούριο Δήμαρχο. Ελπίζω η συνεργασία μας να είναι άφορη... Η αγάπη μας είναι δεδομένη. Τους 86 φίλους που με ψήφισαν τους ευ-χαριστώ όπως και τους 86 που ψή-φισαν το **Γιάννη**. Εύχομαι υγεία και καλή χρονιά. Τους αγαπώ όλους...».

Πράγματι ο Ανδρέας δεν κράταγε κακία, τους αγαπούσε όλους και τον αγαπούσαν όλοι. Η φωτογραφία είναι από την κοπή της πίτας την επόμενη χρονιά στο χωριό, το 2004. (αριστερά ο **Ανδρέας**, στη μέση ο **Γιάννης Σχί-ζας** και δεξιά ο **Γιάννης Ρουσιάς** κόβει την πίτα). Έντονη ήταν η αντιπαράθεση του **Ανδρέα** με το Δήμο Ηραίας, που επέβαλε ετήσιο κόστος για

τους τάφους στο νεκροταφείο του χωριού. Συ-γκέντρωσε υπογραφές και προέβη σε διάφορες ενέργειες και διαμαρτυρήθηκε έντονα και στη γενική συνέλευση του Συνδέσμου από όπου και η φωτογραφία στην αρχή του άρθρου. Εν τω με-ταξύ τα «ραβασάκια» είχαν σταλεί από το Δήμο για να πληρώσουν όσοι είχαν τάφο. Τότε ένας φίλος του δημοσίευσε στην ιστοσελίδα (γραφή πατριωτών-σατυρικά ποιήματα) ένα σατυρικό ποιηματάκι, που οι πρώτοι στοίχοι είναι:

*Απόφαση επάρθηκε από τη Δημαρχία,
το πόσο θα πληρώνουμε για τα νεκροταφεία.
Πενήντα ευρώ ο ζωντανός, είκοσι ο πεθαμένος
κι' όποιος το νόμο παραβεί, αυτός θα πάει χαμέ-νος.*

*Ευθύς ως έγινε γνωστό και τόμαθε ο Αντρέας,
τον κόσμο εξεσήκωσε της ορεινής Ηραίας.
Στους δρόμους βγαίνει γρήγορα και βγάζει και
τελάλια:
"Ο νόμος να ακυρωθεί, αλλιώς πέφτουν κεφά-λια".*

*Γράμμα στέλνει στο Σύλλογο, γραφή στέλνει στο
Δήμο:
"Το μέτρο είναι εισπρακτικό, εγώ ευρώ δεν
δίνω".
Παίρνει μαζεύει υπογραφές κοντά σαρανταμία:
"Εμείς διαμαρτυρόμαστε, δεν δίνουμε ούτε μία".*

Ο **Ανδρέας** είναι από τους πατριώτες που με-γάλο μέρος της ζωής του τον πέρασε στο χωριό. Δεν έκανε δική του οικογένεια, περιβαλλόταν όμως από πολλούς φίλους και συγγενείς. Ιδι-αίτερα μετά τη συνταξιοδότησή του έμενε στο χωριό και μόνο τον πολύ χειμώνα ερχόταν στην Αθήνα. Ήταν φυσιολάτρης και ερασιτέχνης κυνη-γός.

Στην Αθήνα σταδιοδρόμησε ως εργολάβος οι-κοδομών και πολλοί πατριώτες τον επέλεξαν για να τους κάνει την κατασκευή του σπιτιού τους. Παρόλο που είχε την δυνατότητα να διοριστεί στην Τράπεζα λόγω των συγγενών της μητέρας του (μου του είπε προσωπικά) προτίμησε την εργολαβία της οικοδομής, γιατί έβγαζε πολύ πε-ρισσότερα χρήματα από τον τραπέζικό υπάλλη-λο (ήταν η εποχή που η οικοδομή βρισκόταν σε άνθιση).

Ως χαρακτήρας ήταν δυναμικός ο **Αντρέας**, έδινε ζωή στο χωριό και η παρουσία του ήταν ιδιαίτερα αισθητή. Βοηθούσε όπου και όπως μπορούσε και συμεριζόταν το πόνο του άλλου. Έχαρε γενικά της εκτίμησης των πατριωτών. Το χωριό μας θα στερηθεί έναν καλό πατριώτη. Καλό σου ταξίδι, φίλε.

Χ. Ι. Μαραγκός

Στη μνήμη του Σπύρου Αγγελή Βέργου (Αγγελάκου)

(Ο Σπύρος γεννήθηκε στο χωριό μας, Σέρβου, το 1944 και πέθανε στην Αθήνα στις 21-4-2021, 77 ετών).

Ο Σπύρος με τη γυναίκα του Κατ. Ζαχαράτου

Σεργιάνι βγήκε ο Χάροντας στα μέρη τα δικά μας, τον τελευταίο τον καιρό, ήρθε πολύ κοντά μας. Στον Αρτοζήνο φάνηκε κοντά σε μια βρουσούλα, και τη ματιά του έριξε, εκεί προς τη Ραχούλα.

Γρήγορα πήγε στο χωριό, ρώτησε για να μάθει, και στ' Αγγελάκου το "κεντρί", πήγε και κοντοστάθει. Ορθώθηκε, κορδώθηκε και άρχισε να φωνάζει, κανείς δεν τον ενόχλησε, ούτε και πως τον νοιάζει.

Το Σπύρο θέλω αφέντη μου, μαζί μου να τον πάρω, παρέα να είναι πια και αυτός, στους άντρες με το Χάρο.

Το δάσκαλο θέλω δηλαδή, τον άντρα τον αγωνιστή, τον ντόμπρο οικογενειάρχη, τον γνήσιο τ ο στοχαστή.

Όμως, απάντηση καμιά από τον πατερούλη, που έχει χάσει δυο παιδιά, το Γιάννη, τον Πανούλη. Απ' του "Μπουλούτσου" απέναντι, κλαίν' όλοι με τις ώρες, αφού θα μείνουν ορφανές, γυναίκα και τρεις κόρες.

Βιτσιά δίνει στο μαύρο του και στην Αθήνα μπαίνει, το Σπύρο βρίσκει άρρωστο, βαριά να ανασαινει. Γρήγορα κόβει της ζωής, τον ύστατο ιμάντα και τους δικούς του βύθισε στο πένθος, μια για πάντα.

*Καλό ταξίδι φίλε μας, αγαπητέ πατριώτη,
Χαιρετισμούς,
στο Λιάκο μας, σ' αυτόν τον Αραπαίο,
στο Στάθη, στον Αντρέα μας,
στον κάθε μας Σερβαίο.*

Χ. Ι. Μαραγκός

Προσφορά στη Μνήμη Ανδρέα Ανδριόπουλου
Η αδερφή του Ουρανία Βεσδέκη | 50 €

ΚΑΤΑΘΕΣΗ
Παναγοπούλου Κων/νου Μαρία, συνδρομή Αρτοζήνου (αρ. απόδ. 49)..... 50 €
Δάρα Χρήστου Μαρία (συζ. Γεωργίου) ... 30 €

Η "Καρδερίνα"
Έργο πάνω σε ξύλο.
Της Παναγιώτας Ι. Βέργου

Βασίλειος Κων/ντή Σχίζας

Με την νικηφόρα μάχη του Λάλα τον Ιούνιο του 1821 οι Έλληνες επαναστάτες ανάγκασαν τους Τουρκαλβανούς να φύγουν για πάντα από το Μοριά. Με τη νίκη τους άνοιξε και ο δρόμος για την Άλωση της Τριπολιτσάς

Οι Τουρκαλβανοί Λαλαίοι είχαν γίνει μάλιστα των ραγιάδων. Επιζούσαν με ληστρικές επιδρομές και αρπαγές των περιουσιών των χριστιανών. Νησιώτες Επτανήσιοι και στεριανοί Μοραΐτες τους εκδίωξαν και άσπασε ο τόπος. Σημαντική ήταν η συμμετοχή των Γορτυνίων.

Ήλθε στη μνήμη ένα αφήγημα που μου εξιστορούσε πριν τριάντα-σαράντα χρόνια ο Σερβαίος Κωνσταντής Σχίζας, ο οποίος πριν μια 10ετία έχει φύγει από τη ζωή. Ήσαν διηγήσεις που έμοιαζαν σαν παραμύθι και αφορούσαν στη ζωή ενός πρόγονου του ονόματι **Ηλίας (Λιά) Σχίζα**.

Αυτός ο Ηλίας λοιπόν έζησε στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης και γενεαλογικά ήταν γιος του Θανάση, γενάρχη της μεγάλης οικογένειας, του σογιού, των Σχίζαίων στο χωριό **Σέρβου** της Γορτυνίας. Ήσαν τέσσερα (4) αδέρφια. Από αυτούς ο ένας παντρεύτηκε και πήγε στο χωριό **Κοκκορά** και ο άλλος στο **Μπέχρου (Φαναράκι)** της **Ηραίας Γορτυνίας**. Δεν έχουμε πληροφόρηση για τον τέταρτο αδελφό ή αν υπήρχαν και αδελφές τους. Ο Λιάς ήταν στραβός από το ένα μάτι, το δεξί και εκείνα τα χρόνια χαρακτηριζόταν βαριά ανάπηρος. Για το λόγο ότι ήταν ανάπηρος ο πατέρας του δεν τον άφηνε, τον απέτρεπε, να παντρευτεί για να μην μεταφέρει το πρόβλημά του στην οικογένειά του. Εκείνος όμως παντρεύτηκε και άφησε πολλούς απογόνους από τους οποίους αρκετοί έχουν σήμερα το όνομά του, Ηλίας, όπως σύμφωνα με τις ελληνικές παραδόσεις συνήθιζαν να δίνουν στα νεογέννητα παιδιά βαφτιστικό το όνομα του προγόνου, παππού κ.λπ. Αλλά γιατί ο Ηλίας (Λιάς) ήταν ανάπηρος, δηλαδή στραβός από το δεξιά μάτι; Εδώ η απλή αυτή ιστορία μου αφύπνισε μνήμες από τις διηγήσεις όπως τις μολόγαγε ο Κωνσταντής Σχίζας.

Ο Λιάς λοιπόν ήταν στραβός από το δεξί του μάτι γιατί του το έβγαλαν οι Τουρκαλβανοί στη μάχη του Λάλα στις 9 Ιουνίου 1821, στην επανάσταση. Ήταν Αγωνιστής, στρατιώτης στη στρατιωτική δύναμη των Γορτυνίων με καπετάνιο τον **Γεωργάκη Πλαπούτα**, πρωτότοκο γιο του κλεφτοκαπετάνιου **Κόλλια Πλαπούτα-Κολιόπουλου** από το χωριό **Παλούμπα** της Ηραίας. Ο Γεωργάκης γεννήθηκε στις 15 Μαΐου 1786. Ο πατέρας του Κόλλιας (Νικόλας) βρέθηκε τον Οκτώβριο του 1755 κυνηγημένος από τους Τούρκους, περιπλανώμενος κλέφτης στα ορεινά και αλβανόφωνα(!) χωριά της Γορτυνίας **Παπαδά, Σέρβου** και **Σαρακήνη** και κατέληξε στο Παλούμπα όπου το 1795 έχτισε το σπίτι, κάστρο του.

Σε εκείνη τη μάχη λοιπόν έμεινε ανάπηρος από λαβωματιά στο δεξιά μάτι ο Ηλίας (Λιάς) Σχίζας αλλά πέθανε και ο καπετάνιος των Γορτυνίων Γεωργάκης Πλαπούτας.

Ήταν σαν αυτές τις μέρες που τώρα διανύουμε, όταν πριν διακόσια χρόνια, τον Ιούνιο του 1821 κατά την έκρηξη της Εθνικής Επανάστασης, έγινε η φονική μάχη του Λάλα. Δηλαδή φέτος το 2021 που γιορτάζουμε την διακοσιοστή (200ή) επέτειο του Μεγάλου Ξεσηκωμού, ενθυμούμαστε τη μάχη του Λάλα και κυρίως τιμούμε εκείνους τους Αγωνιστές που με τις θυσίες τους δεν μας άφησαν ραγιάδες των Τούρκων.

Το χωριό Λάλα είναι στην ορεινή Ηλεία και υπάγεται στο Δήμο της Αρχαίας Ολυμπίας. Ήταν γνωστό από παλιά στην ευρύτερη περιοχή και από τα κεράσια που παρήγαγε, τα περίφημα πετροκέρασα που έχουν κι αυτά την ιστορία τους. Ακόμη μέχρι τα νεότερα χρόνια οι μανάβηδες στη Γορτυνία, συγκεκριμένα στην **Δημητσάνα** διαλαλούσαν: «λαλαϊκό κεράσι, λαλαϊκό κεράσι όποιος το φάει δεν θα γεράσει...».

Κατοικήθηκε το χωριό για πρώτη φορά τον 14^ο αιώνα από Αλβανούς τους οποίους μετέφερε από την οροσειρά της **Χιμάρας της Αλβανίας** ο βυζαντινός λόγιος και ιστορικός **Μιχαήλ Δούκας**. Ο πρώτος οικιστής ήταν κάποιος με το όνομα Λάλας. Οι Λαλαίοι ήταν οι μόνοι Αλβανοί της Πελοποννήσου οι οποίοι εξισλαμίστηκαν από τους Τούρκους όταν αυτοί επέδραμαν στον Μοριά. Εξισλαμίστηκαν και κάποιοι Έλληνες οι οποίοι ήταν τσοπαναράιοι στα κοπάδια γιδοπροβάτων των αγάδων του Λάλα ή και σε άλλες δουλειές τους. Ήσαν οι αποκαλούμενοι «**μουρτάτες**».

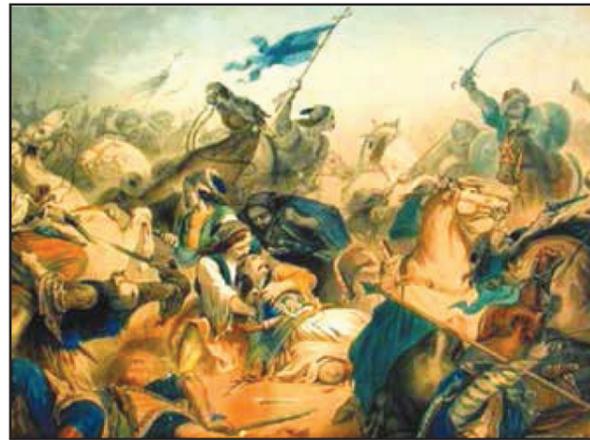
Ο ιστορικός και λογοτέχνης **Δημήτρης Φωτιάδης** έγραψε για το χωριό Λάλα πως ήταν το «**Σούλι του Μοριά**».

Μεταγενέστερα το 1715 όταν οι άλλοι κατακτητές, οι **Βενετσιάνοι** έφυγαν από την Πελοπόννησο, τότε οι Τούρκοι άρπαξαν τα πιο πλούσια και στρατηγικά μέρη που άφησαν, και τα μοιράστηκαν πρίγκιπες τους από τα οθωμανικά χαρέμια. Δύστυχη πατριδα πόσοι πέρασαν από τα άγια χώματά σου, σε βρόμησαν και σε λεηλάτησαν μέχρι που ξεκουμπίστηκαν μια για πάντα και ανάσπασε ο τόπος!

Οι νέοι κατακτητές οθωμανοί πρίγκιπες επιστράτευαν τους Τουρκαλβανούς Λαλαίους οι οποίοι για να συντηρούνται εξαπέλυαν επιδρομές στα χωριά των ελλήνων ραγιάδων και έτσι τα κρατούσαν υποτελή. Τότε άρχισε να φουντώνει η κλεφτουριά από τους Έλληνες και οι Τούρκοι για να τους αντιμετωπίσουν έβαζαν μπροστά τους Λαλαίους. Αποτέλεσμα ήταν να αποκτήσουν οι Τουρκαλβανοί του Λάλα τρομερή δύναμη και να καταδυναστεύουν, να λεηλατούν να ληστεύουν, και να κατατρομοκρα-

τούν με βιαιότητες τους ραγιάδες.

Ειδικά μετά την αποτυχημένη επανάσταση του 1770, γνωστή ως Ορλωφικά, οι Λαλαίοι δεν έκαναν τίποτα άλλο παρά να ληστεύουν τους Έλληνες και να αρπάζουν τις περιουσίες τους.

Αναπαράσταση της μάχης του Λάλα (9-13 Ιουνίου 1821).

Έτσι καλλιεργήθηκε και ρίζωσε μεταξύ των Λαλαίων και των Ελλήνων ένα φοβερό μίσος που για να τερματιστεί έπρεπε ένας από τους δύο λαούς να φύγει για πάντα απ' αυτό τον τόπο.

Και αυτή η ευλογημένη ώρα έφθασε τον Ιούνιο του 1821 όταν έλληνες επαναστάτες κατανίκησαν τους τουρκαλβανούς Λαλαίους και τους ανάγκασαν να εγκαταλείψουν για πάντα το Μοριά.

Στις 9 Ιουνίου Γορτυνιοί, Κεφαλλονίτες, Ζακυνθιοί, ντόπιοι και άλλοι Έλληνες οργάνωσαν το στρατόπεδό τους στη τοποθεσία **Πούσι**, γύρω από το χωριό Λάλα κατασκευάζοντας ταμπούρια, χαρακώματα και έπιασαν θέσεις για μάχη. Των Λαλαίων, από το φόβο τους «κόπηκε το αίμα!». Το λέει και το τραγούδι:

*Βειζουλάγας κάθεται μέσ' στο τζαμί του Λάλα,
Βάνει το κιάλι και τηράει, στο Πούσι αγναντεύει.
Βλέπει σημαίες με σταυρούς, κάτασπρες και γαλάζιες.
Βλέπει χορούς χορεύουν, ακούει τραγούδια λένε.
Χορεύουν τα Ελληνόπουλα, γλεντάν και τραγουδάνε,
με τα πιστόλια διπλωμένα, με τα σπαθιά στα χέρια,
Και μέσ' στη μέση του χορού χορεύει ο γέρο Κόλλιας,
με τη σερβάτα στο λαιμό, με το σπαθί στο χέρι. .
Και με το χέρι ανέμιζε την άσπρη φουστάνελλα,
την άσπρη σαν τα γάλατα, την κάτασπρη σα χιόνια.*

Και τούρπε —του Βειζούλαγα— σαν παράπονο και κάθεται και κλαίει...

Οι Έλληνες ήσαν ψυχωμένοι αλλά ασυντόνιστοι. Οι Κεφαλλονίτες και άλλοι Επτανήσιοι με αρχηγό τον **Ανδρέα Μεταξά** ήθελαν να επιτεθούν αμέσως γιατί είχαν οργανωμένο στρατό και καλά εξοπλισμένο με κανόνια. Σημειώνεται πως τα Επτανήσια ήσαν τότε υπό αγγλική κατοχή και οι πατριώτες επαναστάτες έφυγαν από τα νησιά τους κρυφά από τους Άγγλους και κατέπλευσαν στην Πελοπόννησο. Έπρεπε να καταστείλουν την στρατιω-

τική και ληστρική δύναμη των Λαλαίων ώστε να μην προλάβουν αυτοί να μετακινηθούν και να βοηθήσουν τους Τούρκους της Τριπολιτσάς της οποίας είχε αρχίσει η πολιορκία.

Οι υπόλοιποι στεριανοί προτιμούσαν να αρχίσουν την μάχη όταν θα ήταν κατάλληλη η στιγμή. Άρχισαν τις διαπραγματεύσεις. Οι αρχηγοί των Επτανησιωτών ζήτησαν με επιστολή από τους Λαλαίους να εγκαταλείψουν ειρηνικά το χωριό.

Οι Λαλαίοι δεν απάντησαν αμέσως σ' αυτές τις προτάσεις γιατί ήθελαν να κερδίσουν χρόνο μέχρις ότου έρθουν ενισχύσεις από την Πάτρα με τον **Γιουσούφ πασά**. Προφασίστηκαν πως έλειπαν οι αρχηγοί τους. Τους έστειλαν μάλιστα και «ολίγα κεράσια του Λάλα και δύο ραβανιά δι' αγάπην»!

Έχοντας πάγια πεποίθηση για την υπεροχή τους που ήταν αποτέλεσμα της τρομοκρατίας και των ληστρικών επιδρομών τους, απάντησαν μετά από δυο ημέρες στις προτάσεις των Ελλήνων αντιστρέφοντας τους όρους ζητώντας από τους Κεφαλλονίτες και τους άλλους στεριανούς να αποχωρήσουν από το Πούσι και μάλιστα, «σαν καλοί φίλοι που ήσαν» θα τους διέθεταν και τα μέσα για να φύγουν.

Μετά από τις αποτυχημένες «διαπραγματεύσεις» άρχισε το «πελεκούδι»! Οι πολιορκητές εξαπέλευσαν γενική επίθεση από διάφορα σημεία.

Οι Λαλαίοι προ της αναπάντεχης συμφοράς που τους έτυχε, για να τρομοκρατήσουν τους Έλληνες έντυσαν τις νεαρές αρχοντογυναίκες τους με ανδρικές φορεσιές και τις έκαναν «καβαλλα-ραίους» του ιππικού για να φαίνεται πολυπληθέστερο το μάχιμο ιππικό τους. Στην εφημερίδα «Μέρμινα» εγράφη: «Αι γυναίκες των Λαλαίων μετείχον του πολέμου εις την μάχη του Πούσι, παρευρέθησαν οθωμανίδες έφιπποι...».

Στην πραγματικότητα βέβαια οι Λαλιώτες και οι γυναίκες τους ήσαν τρομοκρατημένοι. Μας το περιγράφει η λαϊκή μούσα:

*—Θέλε ν' ακούστε κλάματα, δάκρυα και μοιρολόγια,
περάστε από το Μπαστηρά κι από το πέρα Λάλα,
ν' ακούστε τις Λαλιώτισσες, τις καλομαθημένες,
πώς κλαίνε και πώς θλίβονται, πώς πουπουλομαδιώνται.
Ν' ακούστε τη Χασάν Φιφού, την αδερφή τ' Αλιάγα
πώς κλαίει και πώς θλίβεται και χύνει μαύρα δάκρυα,
Μέσ' στα Μπεντένια κάθεται, την Κάπελη αγναντεύει.
Βλέπει μπαϊράκια με σταυρούς, στρατιώτες με καπέλα.
Παίρνει τα χέρια σταυρωτά και την καρδιά κρατώντα
κινάει και πάει στο βόιθοντα και στο Βειζουλάγα.
—Αγά μου έρχεται ο Μόσκοβος, αγά μου έρχετ' ο φράγκος.
—Ζουρλή δεν είν' ο Μόσκοβος, μωρή δεν είν' ο φράγκος,
παρά είναι οι ραγιάδες μας και φέρνουν το χαράτσι...*

Η συμβολή όμως των ελληνίδων γυναικών και άλλων αμάχων στη μάχη του Λάλα ήταν αποφασιστική για την έκβασή της. Αυτές οι ηρωίδες ανέλαβαν, στο ανοργάνωτο στρατόπεδο των Ελλήνων, τον εφοδιασμό των αγωνιστών με τα κάθε είδους, εφόδια, ειδικά την σίτιση και το πολύ αναγκαίο πόσιμο νερό κυρίως λόγω του καύσωνα εκείνων των ημερών. Άμαχοι νέοι κουβαλούσαν νύχτα-μέρα με τα γαϊδουρομούλαρα νερό στους μαχητές σε ξύλινα βαρέλια, ασκιά, βαρέλες και ότι άλλο πρόσφορο μέσο.

Οι γυναίκες φρόντιζαν τους λαβωμένους αλλά και για τη διατροφή όλων των μαχητών συνεχώς με τροφές και ψωμιά που έψηναν σε πρόχειρους φούρνους που έφτιαχναν σε όλη την περιμέτρο του στρατοπέδου. Οι τσοπαναράιοι από τα γύρω χωριά συνεισέφεραν και αυτοί πολλά από τα ζωντανά τους για την τροφοδοσία των αγωνιστών. Κατεγράφη πως κάποιοι πρόσφεραν ολόκληρο το κοπάδι τους. Όλοι πρόσφεραν όπως μπορούσαν γιατί δεν υπήρχε οργάνωση προμηθειών και των πολλών άλλων που ήσαν αναγκαία για τη διεξαγωγή της μάχης. Ήσαν πολλοί, υπολογίζονται σε 4500 οι πολεμιστές και λοιποί που έπρεπε να συντηρηθούν. Υπέφεραν και από πολλές ψείρες που για να ανακουφιστούν τίνιζαν τα ρούχα τους πάνω σε φωτιές που άναβαν. Τις υπηρεσίες τους στους Έλληνες Μαχητές υποχρεώθηκαν να προσφέρουν και Λαλιώτισσες Τουρκαλβανές που αιχμαλωτίστηκαν.

Μας το περιγράφει η λαϊκή μούσα:

*Του Λάλα με τα κρυά νερά, με τους βαρείς κυράδες
με τους τραναίς αρχόντισσας, τους καλομαθημένους
που δεν καταδεχόντανε της γης να την πατήσουν,
ποφόρηγαν χρυσά σκουτιά και κόκκινα σαλβάρια
και τώρα πως κατάντησαν κοπέλλαις σ' τους ραγιάδες!
Φέρνουν βαρέλια με νερό και ξύλα ζαλωμέναις
νά χουν οι Έλληνες νερό, φωτιά να πυρωθούνε.
Και η μιά την άλλη ελέγανε και η μια την άλλη λένε:
-Τι να ν' κείνα που φαίνονται, τι να ν' κείνα που ερχώνται;
Μήνα είν' μπαϊράκια τούρκικα, μην τάστειλε ο Πασάς μας;
-Δεν είν' μπαϊράκια τούρκικα, δεν τάστειλε ο Πασάς μας
παρά είν. μπαϊράκια κλέφτικα, κ' είναι των Πλαπούταίων.
Κλαίνε μανούλαις για παιδιά, γυναίκες για τους άντρες
κλαίει και μια χανούμισσα για το μοναχογιό της.*

Τιμούμε εκείνους τους προγόνους γιατί με τις θυσίες τους εμείς δεν γνωρίσαμε σκλαβιά!

Υπήρχε όμως κακός συντονισμός μεταξύ των καπεταναίων. Έτσι στις 9 Ιουνίου επιτέθηκαν μόνοι τους οι Γορτυνιοί του Γεωργάκη Πλαπούτα. Η μάχη ήταν σκληρή. Οι επαναστάτες δέχτηκαν μεγάλη αντεπίθεση από τους Λαλαίους. Οι Γορτυνιοί αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν από τις θέσεις τους και στην αναμπουμπούλα που επικράτησε αλλά και εξ αιτίας του αφόρητου καύσωνα πέθανε από συμφορήση ο αρχηγός τους Γεωργάκης Πλαπούτας.

Σ' αυτή την πρώτη μάχη έχασαν την ζωή τους 14 Έλληνες (3 Επτανησιώτες και 11 Πελοποννήσιοι).

Επειδή το Σώμα των Γορτυνίων κινδύνευε να διαλυθεί από λιποταξίες όταν οι αγωνιστές αντελήφθησαν ότι έχασαν τον αρχηγό τους, ο Κολοκοτρώνης αμέσως παράγγειλε στον αδελφό του Γεωργάκη τον πολύπειρο **Δημήτρη Πλαπούτα-Κολιόπουλο**, ο οποίος αμέσως προσέτρεξε και συνέχισε την μάχη. Πήγε και δύναμη με τους Δεληγιανναίους από τα Λαγκάδια.

Ο Κολοκοτρώνης με επιστολή του εξέφρασε τη λύπη του για το

συνέχεια από τη σελ.4

θάνατο του Γεωργάκη Πλαπούτα και έδωσε οδηγίες για τη συνέχιση της μάχης. Έγραψε μεταξύ άλλων:

«Φιλογενέστατοι Αρχοντες, ...Σας πληροφορούμεν και ημείς τα ακόλουθα, ότι εις τας 30 λήξαντος εκινήθησαν οι Λαλαίοι κατά των εκεί στρατευμάτων μα, τα οποία ήτον εις δύο κολλώνας. Η μιν μία είχε και κανόνια, 'ψστε επολέμησαν γενναίως και εθανάτωσαν υπέρ τους 100 τυρράνους, την δε άλλην ανεκρότει ο Καπετάν Γεώργιος Κολόπουλος, πατριώτης μας, ο οποίος βλέποντας τον αυτόν πόλεμον, έστειλεν 800 στρατιώτας προς βοήθειάν των και

Το σπίτι στον Σέρβον (ότι απέμεινε από τη φθορά του χρόνου), του Αγωνιστή στη μάχη του Λάλα, Ηλία Σχίζα.

αυτός, πέρνοντας 300 στρατιώτας, επήγε κατά το επάνω μέρος του Λάλα. Εκεί απαντήσας τρία καρτέρια τυρρανικά, αντιπαρετάχθη γενναίως και τους κατεδίωξε προχωρώντας εις τα έμπροσθεν, ώστε εις τον κάμπον, πλησίον του Λάλα, και εκεί τον εσφάλισαν πεζοί και καθαλλαραίοι, 1000 τυρράνοι, με τους οποίους αντιπαρετάχθη και επολέμησε τρεις ώρας χωρίς μετερίζον και χωρίς να ημπορέσουν οι λοιποί στρατιώτες μας να του δώσουν την παραμικράν βοήθειαν. Πόσους εσκότωσεν, άδηλον, εθανάτωσαν και εκείνου έναν. Είτα δε, στεναχωρηθείς από την καύσιν του ηλίου και από νερόν, ως και οι είκοσι στρατιώται του, έκαμαν γιουρούσι και χωρίς να βλαβώσιν έφυγον από τους τυρράνους, και περιπατώντας μίαν ώραν ετελείωσεν ο κάλός και γενναίος αυτός ανήρ, είτε από την δίψαν, είτε από τον δαμπλάν παρελθόντος του θανάτου του. Είναι αδύνατον να σα περιγράψωμεν πόσην λύπην έδωσε γενικώς εις όλην την πατρίδα, το Γένος και προς όλους τους στρατιώτας, καθότι έχασαμεν ένα παλληκάρι, οπου όμοιον του εις την Πελοπόννησον δεν ήτο και δεν αμφιβάλλομεν ότι εστέφηθη με τους αμάραντους στεφάνους της δόξης, διό, έχοντες μαζί μας τον αδελφόν του, και αυτόν άνδρα γενναίον και στρατηγημακότατον, σήμερα τον εδιωρίσαμεν και τον εστείλαμεν εις εκείνον τον στρατόν. Όσην χαράν ελάβομεν δια τον θρίαμβον των αρμάτων μας, άλλην τόσην λύπην για την υστέρησιν ενός τοιούτου ανδρός. Σήμερα εμάθαμεν, ότι οι εν Ζακύνθω και Κεφαλληνία αδελφοί μας στέλλουσι 500 στρατιώτας Κεφαλληνίους, με μερικά πολεμικά αποσκευά, οι οποίοι και έρχονται κατ' ευθείαν εις τον εδικόν μας στρατόν και ειμί βέβαιοι πως θέλει φανώσι επωφελείς».

Το ποργόσπιτο των Πλαπουταίων στον Παλούμπα όπως ήταν πριν την ανακαίνισή του το 2015.

Υγιαίνει εν αγαθοίς.
Τη 2 Ιουνίου 1821, Ζαράκοβα Τρικόρφων
Ο αδελφός σας, Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
Εκεί τραυματίστηκε και ο Ηλίας Σχίζας. Του βγάλανε το δεξιό μάτι οι Τουρκαλβανοί του Λάλα. Ο ερευνητής Βασίλης Δάρας πήρε τις πρώτες πληροφορίες για τον Ηλία από τον απόγονό του Κων/ντή Σχίζα και τις τεκμηρίωσε από τα Αρχεία του Κράτους. Τις παραθέτουμε:

«Ο Σερβαίος Αγωνιστής του Εικοσιέα Ηλίας Σχίζας, έχοντας πολυμελή οικογένεια, με το σύνθημα του Μεγάλου Ξεσηκωμού έσπευσε να καταταγεί στο Σώμα του οπλαρχηγού Δ. Πλαπούτα. Παίρνοντας μέρος από τις πρώτες μέρες του Αγώνα, πληγώθηκε στη μάχη του Λάλα και έχασε το δεξί του μάτι. Προς θεοβλάβωση αυτής της αλήθειας, ζήτησε και του δόθηκε το σχετικό πιστοποιητικό του αρχηγού του, το οποίο με την υπ' αριθμ. 10481 αίτησή του, η οποία επίσης δεν βρέθηκε στα Κρατικά Αρχεία, υπέβαλε στην Εξεταστική Επιτροπή, ζητώντας ανταμοιβή της προσφοράς και των θυσιών του χάριν της Πατρίδας. Και κεινη, άγνωστο αν δόθηκε κάποια αποζημίωση στην οικογένειά του, στη Συνεδρίαση 158 της 28.2.1866 με αριθμό 3, κατέταξε τον Ηλία Σχίζα στην τάξη των Στρατιωτών με αριθμό Μητρώου 6243».

Ακολουθεί το πιστοποιητικό που υπέβαλε:

Πιστοποιητικό

Πιστοποιείται δια του παρόντος ότι ο κύριος Ηλίας Σχίζας κάτοικος του χωριού Σέρβου, του Δήμου Λυκουριών της Γορτυνίας, από αρχάς του Ιερού Αγώνος δράσας τα όπλα έτρεξε προθύμως υπέρ Πατρίδος δείξας ανδρείαν εις πάσας τας μετά των εχθρών γενομένας συμπλοκάς

εξαιρέτως δε εις την μάχην του Λάλα, εις την οποίαν πληγωθείς εις τον δεξιόν οφθαλμόν έχασεν τούτον, μείνας ανίκανος έχων οικογένειαν αδύνατον να την συντηρήση εξ επτά ψυχών και προσφέρει τα προς το ζην αναγκαίαν.

Τούτων ούτως εχόντων του δίδεται το παρόν πιστοποιητικόν δια να του χρησιμεύσει όπου δει εις αναγνώρισιν των αγώνων του και περιθαλψιν της αδυνάτου οικογενείας του.

**Εν Παλούμπα τη 29 Ιουνίου 1844
Δ. Πλαπούτας**

(σ.σ. Τα κείμενα που καταχωρίζονται στο σημείωμα μας είναι ακριβώς όπως δημοσιοποιήθηκαν από τις διάφορες πηγές).

Μετά από δύο ημέρες, στις 11 Ιουνίου κατέφθασαν από την Πάτρα ενισχύσεις με τον Γιουσουφ Πασά ο οποίος ηγείτο χιλίων (1.000) Τουρκαλβανών. Το σχέδιο του Γιουσουφ ήταν να εξουδετερώσει αμέσως τα κανόνια των Επτανησίων και μετά να αποδεκατίσει τους επαναστάτες. Γι' αυτό επιτέθηκε στις 13 Ιουνίου με τους άνδρες του στο στρατόπεδο των Ελλήνων όπου ήσαν οχυρωμένοι στην τοποθεσία Πούσι.

Η μάχη ήταν σκληρή, σώμα με σώμα. Οι Έλληνες αγωνίστηκαν ηρωικά και ανάγκασαν τις δυνάμεις του Γιουσουφ να υποχωρήσουν.

Τέλος η μάχη ήταν πολύνεκρη αλλά νικηφόρα για τους Έλληνες. Αφησαν στο Πούσι 84 νεκρούς (60 Πελοποννήσιους και 24 Επτανήσιους) και πολλούς τραυματίες. Μεταξύ των τραυματιών ήταν και ο κεφαλλονίτης αρχηγός Ανδρέας Μεταξάς ο οποίος μετά από χρόνια, το 1843 έγινε πρωθυπουργός. Οι απόλυες των Τουρκαλβανών υπολογίζονται στους διακόσιους (200) νεκρούς.

Ο Γιουσουφ Πασάς συμάζεψε τα υπολείμματα του στρατού του, πήρε μαζί του και τους Τουρκαλβανούς Λαλαίους και αφού πρώτα παλούκωσε μερικούς αιχμαλώτους, στις 17 Ιουνίου αναχώρησε για την Πάτρα. Πριν φύγει έστειλε απειλητική επιστολή στους Έλληνες επαναστάτες στην οποία σημείωνε τα εξής:

Ιουσουφ Πασάς ελέου Θεού βεζύρης της κραταιοτάτης βασιλείας βαλής της Ευρύτου και μεμούρης εις τον Μουρέα.

«Προστάζομε σφοδρός εσάς τους ρομέους, όλος κοινός, όσοι εάν ήσαστε από τον καζά της γαστούνης, από τα χορία του πύργου, από καζά φαναρίου, από καζά καρτενας, και από καλαθρίτου, να μην τολμήσετε και πειράξετε ούτε σπίτι, ούτε πράγμα εις του λάλα, διότι εγώ ηγαίνοντας τας φαμελείες των λαλέων εις πάτρα, με την δύναμιν του Θεού, έχω να γυρίσο και αν εύρο ολίγον πράγμα πιασμένο να ηξεύρετε, ότι εις το εγιάμι δευλέτι του πολυχρονίου και θεοστηρίκτου βασιλέος μας δια κάθε παραμικράν ζιμίαν έχετε να αποδόσετε με κεφάλια όθεν μην παρακούσετε μόνον να μετανοήσετε από την αποστασίαν και να μην τολμήσετε να κάμετε παραμικράν ζιμίαν διότι με την δύναμιν του Θεού, δεν μένει από εσάς ούτε πόδας ούτος να ακολουθήσετε εξ αποφάσεως».

Εξεδόθη εις το τιθάιν... (φθαρμένο στο έγγραφο) 1821 Ιουνίου 17 Λάλα.

Οι επαναστάτες, αμέσως μετά, σύμφωνα με δημοσιεύσεις, εισήλθαν θριαμβευτές στο έρημο χωριό Λάλα και το πυρπόλησαν. Υπολογίζεται ότι έβαλαν φωτιά γύρω στα χίλια σπίτια.

Υπάρχει όμως και ένα έγγραφο της Εφορίας Καρυταίνων που διαφοροποιεί το γεγονός για την τύχη του Λάλα και των Λαλαίων:

«Χθές μας ήλθε η είδησις ότι οι Λαλαίοι, κάψαντες τα σπίτια τους εξεστράτευσαν εις Πάτρας... Οι ημέτεροι όπισθεν και έμπροσθεν υπάγουν κυνηγώντας τους. Τι απέγιναν έως ώρας και που αρριθάρισαν οι τύρρανοι είδησιν δεν έχομεν...»

19 Ιουνίου 1821.

Η Εφορία Καρυταίνης

Από την Πάτρα όπου κατέφυγαν οι Τουρκαλβανοί του Λάλα, συνέχισαν να αγωνίζονται κατά των Ελλήνων επαναστατών και όταν ελευθερώθηκε ο Μοριάς μετακινήθηκαν στην περιοχή του Πλαταμώνα της τουρκοκρατούμενης Μακεδονίας και από εκεί στη Βάρνα της Βουλγαρίας όταν ενσωματώθηκε και η Μακεδονία στο ελεύθερο ελληνικό κράτος.

Οι ήρωες Επτανησιώτες όταν επέστρεψαν στα αγγλοκρατούμενα νησιά τους υπέστησαν διώξεις από τους χριστιανούς Άγγλους κατακτητές με φυλακίσεις και δήμευση των περιουσιών τους.

Στο Πούσι όπου έγινε η μάχη, έχουν στήσει τιμητική στήλη, όπως και στον Πύργο, στην Κεφαλονιά, στου Παλούμπα και αλλού. Το Δημοτικό Σχολείο στο σημερινό χωριό Λάλα το ονόμασαν «Γεωργάκης Πλαπούτας». Στου Σέρβου, αναμένεται η αναγραφή των ονομάτων των πεσόντων στους πολέμους του Έθνους, στο Μνημείο Ηρώων.

Γραικοί, Ρωμιοί, όπως Έλληνες

Μαρίνας Αθ. Μαραγκού

Είναι όροι που πολλές φορές μας ενοχλούν, γιατί ακούγονται περιφρονητικά ή κοροϊδευτικά. Και όμως, μας προσδιορίζουν, και είναι δικά μας εθνικά ονόματα. Στη μακρόχρονη ιστορία του ελληνισμού οι έννοιες αυτές δεν είχαν πάντα το ίδιο εύρος, συχνά οι όροι που τις δήλωναν παραμερίστηκαν ή υποκαταστάθηκαν από άλλους, γεγονός που οφείλεται στις ιστορικές περιπέτειες, στις ιδεολογικές διαφοροποιήσεις που είτε προκλήθηκαν από αυτές τις περιπέτειες είτε συνδέθηκαν με την εμφάνιση νέων κοσμοθεωρητικών ρευμάτων. Εκφράζουν όμως και αυτοί την υπόσταση του ελληνισμού και τελικά έχουν ταυτιστεί άρρηκτα με αυτόν.

Κατά τον Αριστοτέλη, Γραικοί είναι το παλιότερο όνομα των Ελλήνων. Στα Μετεωρολογικά (352α) διαβάζουμε ότι την εποχή του κατακλυσμού του Δευκαλίωνα περί την Ελλάδα την αρχαίαν κατοικούσαν οι καλούμενοι τότε Γραικοί, τώρα δε Έλληνες. Αυτήν την τοποθετεί, μάλιστα, στην Ήπειρο και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή της Δωδώνης και του Αχελώου. Παρά το μυθολογικό περιεχόμενο του χωρίου δεν πρέπει να προσπεράσουμε άκριτα τον Αριστοτέλη. Εξάλλου και η βασική συλλογιστική για την προέλευση και την εγκατάσταση των Ελλήνων στον ελληνικό χώρο τοποθετεί τον κύριο τόπο της καθόδου τους στη Δυτική Ελλάδα.

Και ο **Ησίοδος** στους Καταλόγους κάνει μνεία ενός επώνυμου ήρωα, του Γραίκου, γιου του Δία και της Πανδώρας του Δευκαλίωνα. Σύν τους άλλους, κάποιοι ισχυρίζονται ότι ο λυρικός ποιητής Αλκμάν (7^{ος} αι. π.Χ.) χρησιμοποιούσε το εθνικό αυτό όνομα, όπως φαίνεται από τον στίχο: «Γραικές των Ελλήνων μητέρες», το οποίο όμως άλλοι ερμηνεύουν διαφορετικά, ότι δηλαδή σχετίζεται με τη λέξη γρας= γρια, το οποίο μετασηματίζει όπως το γυναικές.

Στο Πάριο Χρονικό ή Πάριο μάρμαρο [επιγραφή στην αττική διάλεκτο (264/263 π.Χ.) όπου αναφέρονται διάφορα γεγονότα της ελληνικής πολιτιστικής ιστορίας] γράφεται επίσης ότι ο Έλληνας, ο γιος του Δευκαλίωνα, βασίλευσε στη Φθιώτιδα και ονόμασε Έλληνες αυτούς που πρότερον λέγονταν Γραικοί.

Η λέξη παρελήφθη από τους **Λατινούς**, ως **Graeci**, και από εκεί εισήχθη και στις νεότερες **ευρωπαϊκές γλώσσες** (αγγλ. **Greeks**, γαλλ. **Grecs**, γερμ. **Griechen**, ιταλ. **Greci**). Από τους Ρωμαίους πλάστηκε ως υποκοριστικό ο όρος **Graeculus** και χρησιμοποιήθηκε από τον **Κικέρωνα** για να δηλώσει τον μιμούμενο τα ελληνικά ήθη και γενικά εκείνον που προσπαθούσε να ακολουθήσει τον ελληνικό πολιτισμό. Σύντομα ωστόσο η λέξη απέκτησε μειωτική σημασία δηλώνοντας τον επιπόλαιο ή τον τυχοδιώκτη, χαρακτηρισμό που οι Ρωμαίοι απέδιδαν σε ελληνίζοντες συμπατριώτες τους. Με τη μειωτική σημασία η λέξη πέρασε και στην Ελληνική ως γραικύλος, για να δηλώσει τον μηδαμινό ή τιποτένιο Γραικό ή τον υποταγμένο και προσκυνημένο.

Εν τω μεταξύ, η λέξη **Έλληνας** απαντάται ήδη από τον **Όμηρο**, δηλώνοντας ασαφώς περισσότερο τη Στερεά Ελλάδα (Πελοπόννησος είναι το Άργος), ενώ βαθμιαία επεκτείνεται περιλαμβάνοντας όλη την αποικιακή εξάπλωση του ελληνισμού, και κατόπιν χρησιμοποιείται πια από τον αρχαίο και τον ελληνιστικό κόσμο.

Η μετάβαση από τον αρχαίο ελληνορωμαϊκό κόσμο στον βυζαντινό σηματοδοτεί την υιοθέτηση μιας νέας ορολογίας με την οποία εκφράζεται ο ελληνικός κόσμος, επειδή με το όνομα **Έλληνας** εννοείται πλέον ο ειδωλολάτρης. Ο υπήκοος της αυτοκρατορίας είναι πλέον **Ρωμαιο**, ο Βυζαντινός αυτοκράτορας βασιλεύει «των Ρωμαίων» και οι ίδιοι ονομάζουν το κράτος τους Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και την Κωνσταντινούπολη Νέα Ρώμη. Έτσι, στη δημόδη γλώσσα η λέξη, μετασηματισμένη, μας δίνει μια νέα ορολογία για τους Έλληνες και τον ελληνισμό. **Ρωμιο**, **Ρωμιά**, **ρωμαίικος**, **ρωμιούσση**. Εξάλλου, η λέξη Ρωμανία, ήδη σε χρήση από τους χρόνους της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, δηλώνει τώρα την κληρονόμο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Και η λέξη **Ελλάς** διατηρείται μόνο ως διοικητικός προσδιορισμός (Επαρχία της Ελλάδος, Ελλαδικόν θέμα).

Στην οθωμανική περίοδο, οι χριστιανοί υπήκοοι του σουλτάνου, οι ραγιάδες, ονόμαζαν για πολύ καιρό τους εαυτούς τους **Ρωμαιο** (**Ρουμ**). Η οθωμανική αυτοκρατορία χόριζε τους υπηκόους της σε θρησκευτικές κατηγορίες, μέσα σε αυτές ήταν και το μιλέτι (θρησκευτική κοινότητα) των Ρουμ. Ήταν **Ρωμιοί**, ποίμνιο πνευματικό του Πατριάρχη των Ρωμαίων που έδρευε στην Κωνσταντινούπολη. Από τις γλώσσες που μιλούσαν, εκείνη που γραφόταν πιο εύκολα και που η Εκκλησία χρησιμοποιούσε ήταν τα **«ρωμαίικα»**, τα **νέα ελληνικά** δηλαδή.

Εν συνόψει, οι λέξεις **Γραικός** και **Ρωμιο**ς και οι συν αυταίς μετά την πτώση της Βασιλείουσας εξακολούθησαν να είναι σε χρήση. Η έννοια **Έλληνας**, όπως προειπώθηκε, είχε πολύ κακοπάθει στα χρόνια του Βυζαντίου, καθώς όριζε τους παγανιστές «εθνικούς». Εμφανίζεται ξανά στα κείμενα των ύστερων Βυζαντινών διανοουμένων, **τον 14ο αιώνα**, και μετά χάνεται πάλι. Επανεμφανίζεται με τον **Νεοελληνικό Διαφωτισμό** και κερδίζει βαθμιαία την πρωτοκαθεδρία, σηματοδοτώντας την ωρίμαση του φαινομένου που συνοπτικά ονομάζουμε **νέο ελληνισμό** και ενοποιεί το πολυποικίλο μωσαϊκό των Ρωμιών στην κατεύθυνση της επαναστατικής επιβολής του ελληνικού κράτους. Κατά τον αγώνα του **1821** το έθνος μάχεται για την **ελευθερία Ελλάδος και Ελλήνων**. Το ίδιο κηρύσσεται και στο «Προσωρινόν πολίτευμα της Ελλάδος» στην Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου.

Η μάχη του Λάλα - Ιούνιος 1821 - και η καθοριστική συμβολή των Κεφαλλήνων και Ζακυνθινών.

(Αναδημοσίευση από το ιστολόγιο της Μαρίας Διαμαντοπούλου)

Όταν κηρύχθηκε η Επανάσταση του 1821, οι Λαλαίοι αριθμούσαν χίλια πεντακόσια ντουφέκια. Ήταν -και αποδείχτηκαν- οι πολεμικότεροι από τους μουσουλμάνους του Μοριά. Με τα πρώτα χτυπήματα των Ελλήνων, οι Τούρκοι απ' τ' άλλα μέρη της Πελοποννήσου τραβήχτηκαν προς την Τριπολιτσά ή άλλοι κρύφτηκαν σε κοντινά κάστρα.

Οι Λαλαίοι δεν έφυγαν από τον τόπο τους, απεναντίας συνέχισαν τις επιθέσεις και ενεργούσαν επιδρομές, κατά τις οποίες λεηλατούσαν τα πάντα, φθάνοντας ως τον Πύργο και την Αγουλινίτσα. Γι αυτό στο συνέδριο των προκρίτων, που συνήλθε στο Αίγιο, αποφάσισε να σταλεί εκεί εκστρατευτικό σώμα, για να εξουδετερώσει τον κίνδυνο.

Άρχισαν λοιπόν να συγκεντρώνονται: Ηλείοι, με αρχηγούς το Σισίνη και Βιλαέτη, Καλαβρυτινοί, με τους Φωτήλα και Λεκουρίτη, Τριφυλλίοι (από την περιοχή της Ολυμπίας) με τον Χριστόπουλο, Γορτύνιο με τους Πλαπούταιους, Ζακυνθιοί με τον Διονύσιο Σεμπρικό και Κεφαλλήνες με τους Ανδρέα και Κωνσταντίνο Μεταξά από το Αργοστόλι και Ανδρέα Πανά από τα Σπαρτιά της Λειβαθώς. Μέσα σ' αυτό το σώμα εκλεκτή θέση είχε και ο ιερέας Παναγής Μαρκέτος από το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου με 30 περίπου συγγενείς του... και ο εμποροπλοίαρχος Ευάγγελος Πανάς, μαζί με τους αδελφούς του Δανιήλ και Ηλία, με δυο κανόνια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το κάλεσμα των Κεφαλλήνων έγινε με επιστολή από τον Αρχιεπίσκοπο Παλαίω Πατρών Γερμανό, και στην οποία έγραφε στον Κων/νο Μεταξά, ότι ήταν ανάγκη επείγουσα να σχηματίσει "οπλοφόρον δύναμιν" με την ονομασία "Μεγάθυμοι Κεφαλλήνες" και να σπεύσει

σε βοήθεια. Πράγματι ο Μεταξάς, παρά τις αντιδράσεις του Άγγλου Τοποτηρητή Travers, σχημάτισε τελικά δύναμη από 360 άνδρες και αφού κατόρθωσε με ευφυές τέχνασμα την καταδίωξη των αρχών, ανεχώρησε τέλος Απριλίου 1821 με προσφερόμενο πλοίο των αδελφών Αναστασίου Γερασίμου Φωκά για την Πελοποννήσο.

Όλοι αυτοί, περίπου 2.500, συγκεντρώθηκαν και στρατοπέδευαν στη θέση Πούσι, μια ώρα από το Λάλα.

(Κατά την πολιορκία του Λάλα πέθανε ο Γεωργάκης Πλαπούτας, επικεφαλής του σώματος των Καρυτινών. Στις αρχές Ιουνίου ανέλαβε στη θέση του ο αδελφός του Δημητράκης Πλαπούτας, ερχόμενος από το στρατόπεδο των Τρικόρφων κατόπιν εντολής του αρχιστρατήγου Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Υπάρχει ειδική αναφορά σε προγενέστερη ανάρτηση).

Στο μεταξύ οι Λαλαίοι βλέποντας πως βρίσκονται σε δύσκολη θέση, ζήτησαν βοήθεια από τον Γιουσουφ Πασά της Πάτρας. Ο Γιουσουφ πήγε στις 20 Ιουνίου, ο ίδιος με τριακόσιους ιππείς και εξακοσίους πεζούς για να ενισχύσει τους Λαλαίους.

Την ίδια ημέρα συνεδρίασαν οι επτανήσιοι αρχηγοί και αποφάσισαν να μεταβεί ο Κ. Μεταξάς στην Στεμνίτσα, όπου ήταν η έδρα της Πελοποννησιακής Γερουσίας και να ζητήσει βοήθεια.

Ο Γιουσουφ βλέποντας πως η μάχη καθυστερεί και οι Έλληνες θα ενισχύοντο με νέα στρατεύματα, στις 22 Ιουνίου εκινήθη κατά των Ελλήνων.

Ακολούθησε σφοδρότατη μάχη, στην οποία αρχικά νικούσαν οι Τουρκαλβανοί, αλλά οι Επτανήσιοι με τα κανόνια τους, τους ανάγκασαν να υποχωρήσουν.

Ο ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων περιγράφει τα συμβάντα:

"Τρίτη τότε και πεισματωδέστερα επανέληφθη η έφοδος των εκθρών. Αποτυχούσης και ταύτης, ηκολούθησεν άλλη αποφασιστικότερα. Ανθίσταντο μιν οι Έλληνες μετά γενναϊότητος και απελπισίας, αλλ' ο κίνδυνος μιας κρίσεως δυστυχούς επέκειτο πλέον, ότε πλησίοντι οι εκθροί επροχώρησαν τα δε τηλεβόλα θαυμασίως ενεργήσαντα κατά την δωδεκάωρον αυτήν μάχην, εισώπησαν τελειωθείσης της θρυαλλίδος.

Τότε ο Ανδρέας Μεταξάς, ετοιμόθυπη πνεύματος χρώμενος, αλλ' αποκινδυνεύων, ήναψε το πυροβόλον αυτού επί της οπής του τηλεβόλου καθ' ήν στιγμήν ώρμουσι σωρηδόν οι πολέμιοι ίνα εισπηδήσωσι το χαράκωμα. Μη μεταδοθέντος δε του πυρός, ήναψε και το εν και το άλλο των πυροβόλων αυτού. Αποτυχών δε και ούτω, ήρπασε παρακείμενον χονδρόν πυροβόλον ναυτικόν (τρομπόνιον) και δι' αυτού ήναψε το τηλεβόλον, θείσαν πολλούς των εκθρών δια των πυροβόλων".

Τότε τραυματίστηκε ο Ανδρέας Μεταξάς και στα δύο χέρια, ιδιαίτερα στο αριστερό, ενώ το δεξί ελαφρότερα. Βλέποντας οι Λαλαίοι πως χάνουν το δυναμικό τους, άρχισαν να αποσύρονται στην πεδιάδα και απ' εκεί στο Λάλα.

Αυτή ήταν η τελευταία μάχη των Ελλήνων κατά των Λαλαίων. Οι πεσόντες και πληγέντες σε αυτήν την πολεμική σύγκρουση ήταν 70 Έλληνες και 150 Τούρκοι.

Όταν οι Λαλαίοι έμαθαν πως έρχονται νέα στρατεύματα προς ενίσχυση των Ελλήνων, φοβούμενοι να μην αποκλειστούν στο Λάλα, έφυγαν, αφού πήραν ό,τι θεωρούσαν αναγκαίο και προχώρησαν προς την Πάτρα.

Κατά γενική ομολογία, η νίκη του Λάλα, δεν θα κερδίζετο χωρίς τους Κεφαλλήνες, οι οποίοι μαζί με τους αρχηγούς τους τόψωσαν τον ηθικό στρατιωτικό αίσθημα και συνετέλεσαν στην γέννηση θάρρους και αισιοδοξίας που οδήγησε στη νίκη της μάχης.

Ο Δημήτριος Υψηλάντης με επιστολή του στους Κεφαλλήνες και Ζακυνθινούς αγωνιστές, τους εμπυκλώνει και παρακινεί για συνέχιση του αγώνα ενάντια στους Τούρκους.

"Γενναίοι ομογενείς στρατιώται Κεφαλλήνες και Ζακύνθιοι, οι στρατευόμενοι υπό την οδηγίαν του κόμιτος Ανδρέου Μεταξά, Γερασίμου Φωκά και Ευαγγέλου Πανά. Έμαθον τας λαμπράς πράξεις της ανδρείας και φιλογενείας σας, όσας και προλαβόντως και τώρα μάλιστα εσχάτως εκάματε εις του Λάλα. Οι τολμηρώτεροι και ανδρειότεροι Τούρκοι εφοβήθησαν το ακατάπληκτον και άτρωτον της Ελληνικής καρδιάς σας... Σας συχαίρομεν λοιπόν συστρατιώται και μακαρίζω όσοι εξ ήμών επεσφράγισαν με την αθάνατον δόξαν της ζωής..."

Ως πληρεξούσιος σημειώνω τας πράξεις σας δια να αποδοθώσιν εις αυτάς οι ανήσους τιμαί και υπ' εμού και υπό του Αρχιστρατήγου αυταδέλφου μου και υπ' αυτής της πρώτης αρχής...

Βέρβενα τη 22 Ιουνίου 1821
Ο Πατριώτης Δημήτριος Υψηλάντης
Πληρεξούσιος του Γενικού Επιτρόπου".

(Από το βιβλίο "Η μάχη του Λάλα", έκδ. 2004, της Νομ. Αυτοδ. Κεφαλληνίας. Μας το πρόσφεραν στον επετειακό εορτασμό στη θέση Πούσι του Λάλα Ηλείας, όπου συμμετείχαμε με τον Σύλλογο Αρκάδων Ιλίου).

Η επανάσταση ας περιμένει...

Βασίλη Αναστασόπουλου,
Π. Συλλ. Ποίησις εκ του προχείρου'

Βαδίζουμε μόνοι μας
σε τούτα τα χώματα
κάνοντας σχέσεις,
συζύγους,
φιλίες.
Μιλάμε για την αγάπη,
τον θεό,
την ζωή,
ενάρτετο καθώς
πιστεύουμε
ότι είμαστε,
εκλεκτοί,
ενός κόσμου παράλογου,
αλλόκοτου,
διψασμένου για την σύγκρουση.
Όχι,
δεν φάνηκε ακόμα
η ώρα η καλή,
ν' αποτινάξουμε από πάνω μας
περίσσια βάρη,
και να φανερωθεί
ο αδιαμόρφωτος νους,
λεύτερος από
παραδόσεις.

Ο κοντοχωριανός μας από το χωριό Ψάρι, κ. Βασίλης Αναστασόπουλος, μετά τα τρία βιβλία που κυκλοφόρησε 'Ψάρι Ηραίας Αρκαδίας', 'Ο Φύλακας της αρχαίας Ηραίας & οι απόκρυφες πόλεις της' και 'Πού είναι η Αρκαδία;' μας εκπλήσσει με τις λογοτεχνικές του δραστηριότητες και τη νέα του Ποιητική Συλλογή 'Ποίησις εκ του προχείρου'.
Του ευχόμαστε να συνεχίσει και με άλλες επιτυχίες.

Θοδωρής Γ. Τρουπής

ΠΑΛΙΕΣ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Τα τσιγάρα «Τέλειον» και ο γιατρός Κουντάνης

Αρχές Άνοιξης 1965. Η Ελευθερία στην εκπαίδευση με τη μορφή της δωρεάν παιδείας έχει απέναντι της την αντίδραση με τη μορφή... της δωρεάν αμάθειας. Χαρακτηριστικό της αντίδρασης είναι και το ακόλουθο περιστατικό.

Στη Βα' τάξη του Λυκείου Λαγκαδίων φοιτούσαμε είκοσι νέοι και είκοσι νέες. Συμμαθητής μου από το χωριό είχα τον μακαρίτη Αλέξανδρο Χρονόπουλο και τον Κωνσταντίνο Δάρα. Ο Παναγιώτης Φ Σχίζας είχε αλλάξει σχολείο και φοιτούσε στο Λύκειο Δημητσάνης.

Μία ημέρα μετά την πρωινή προσευχή από τον γενικό Λυκειαρχή αείμηστο Αντώνιο Σταθόπουλο δόθηκε η εντολή παραμονής στον χώρο προσευχής μόνο των αρρένων μαθητών του Λυκείου.

Μετά την αποχώρηση των μαθητών του Γυμνασίου και των μαθητριών του Λυκείου από τον καθηγητή της γυμναστικής, Γεώργιο Τζουτζούκο, δόθηκαν διάφορα παραγγέλματα όπως της στοίχισης κατά εξάδες, της αραιώσης με έκταση των χεριών κ.α.

Τότε ο Λυκειαρχής ανακοίνωσε ότι πολλοί μαθητές καπνίζουν και για τον λόγο αυτό θα γίνει σωματικός έλεγχος. Ορίστηκαν για τον έλεγχο έξι καθηγητές ένας για κάθε στήλο. Οι νέοι σε ηλικία καθηγη-

τές τυπικά και με κρύα καρδιά εκτέλεσαν την εντολή του Λυκειαρχή, αντίθετα με τον καθηγητή της γυμναστικής που επέδειξε υπερβάλλοντα ζήλο. Δεν αρκείτο σε εξωτερική ψηλάφηση αλλά επέκτεινε τον έλεγχο του στο εσωτερικό των τσεπών του σακακιού και παντελονιού.

Όταν με πλησίασε και προκειμένου να αποφύγω το ψάξιμο του είπα, ψιθυριστά ότι έχω τσιγάρα και δε θέλω να με μαρτυρήσει. Αμέσως το πρόσωπο του έλαμψε από χαρά. Μου απάντησε ότι δεν μπορεί να μην εκτελέσει το... καθήκον του. Στην παρατήρησή μου να σκάσει δεν έδωσε καμία σημασία και αυτό ενόψει της επιτυχίας του και της αναμενόμενης επιβράβευσης του από το Λυκειαρχή. Ασμένως άρπαξε το τεκμήριό του εγκλήματος. Ήταν ένα μικρό πακέτο των δέκα σιγαρέτων μάρκας «Τέλειον» που περιείχε τέσσερα τσιγάρα. Τα υπόλοιπα είχαν καταναλωθεί από την παλιοπαρέα σε Αποκριάτικο γλέντι.

Η συμπεριφορά αυτή του Λυκειαρχή και του Καθηγητή ήταν προσβλητική και έπρεπε να έχει την ανάλογη απάντηση. Με την παλιοπαρέα συμπληρώσαμε να πω ότι κάνιζα για λόγους... υγείας όπως μου είχε συστήσει ο γιατρός Ιωάννης Κουντάνης Τον ισχυρισμό αυτό πρόεβαλα ενώπιον του

Λυκειαρχή όταν εμφανίστηκα προς απολογία ενώπιόν του. Τον προκάλεσα μάλιστα ότι αυτό θα το επιβεβαίωνε ο Γιατρός.

Ο Λυκειαρχής γνώριζε ότι αυτό ήταν χονδροειδές ψέμα, αλλά δεν τολμούσε να ρωτήσει το Γιατρό που ήταν υπερασπιστής των αδυνάτων και φανατικός καπνιστής. Σε επικείμενο λόγο του φέρεται ότι είχε πει... 'Ήσουν καλός παιδί μου, Γιώργο, τσιγάρο σου έδωσα φωτιά δεν μου έδωσες.

Αργότερα τα τσιγάρα επιστράφηκαν από το Λυκειαρχή στον πατέρα μου με την αιτιολογία ότι του ανήκαν γιατί τα είχε πληρώσει.

ΥΓ (1) Ο Σταθόπουλος ήταν μαθηματικός από το Λευκώρι που συνήθιζε να αποκαλεί ειρωνικά το μαθητή... κύριο. Ο Τζουτζούκος ήταν από την Κερπινή και ο Κουντάνης ήταν ο ΗΡΩΑΣ γιατρός από το Βιζίκι και χορηγός στους μαθητές πιστοποιητικών ασθενείας για... σχολική χρήση.

(2) Από τους συμμαθητές μου σήμερα απόντες είναι οι Αγγελική Μπουζιώτη, Πέτρος Νικητάκος, Ρεβέκκα Φιλοπούλου, Δέσποινα Γιαννίτσα, Ηλίας Καραγιάννης από τα Λαγκάδια, Αλέξανδρος Χρονόπουλος από Αράπηδες, Σωτήρης Ηλιόπουλος από Αετοράχη και Ντίνα Μπαμπίλη από Βυτίνα. Στην ιερή μνήμη τους αφιερωμένο το παρόν.

Γιάννης Κ. Μπόρας

"Χαίρε, ώ χαίρε Λευτεριά!..."

"Το φυλλάξασθε τα αγαθά χαλεπότερο
εστί του κτήσασθε! "

-Όρε εε... Ορέεεε... Γέρο του Μοριά! Ξύπνα! Σήκω και δώσε μας πάλι λίγη από τη λιονταρίτσα σου καρδιά!

-Ακούτε, Ρε εε...

-Τι λες; Εγίναμε μαλθακοί;

Ίσως να μην την αξίζαμε την Λευτεριά που μας χάρισες; Όχι, ο λαός σου την αξίζει!

Όμως, δεν τον πονήρηρες, να φυλάγεται από όλους αυτούς τους φαύλους. Τι θλίψη!...

Όμως τι φταις εσύ; Τι φταίω εγώ; Τι φταίει ο νέος που στέκεται βουβός παρέκει;

Αυτοί που τους εμπιστευθήκαμε, οι θεματοφύλακες, οι ηγέτες, του αφαίρεσαν τη θέληση, τον νου, τη σκέψη!

Με δόλο μας γκρέμισαν το μετερίζι, το στέκι! Το ταμπούρι! Εκεί, αυτοί μας φτιάξαν το κιβούρι.

Και κάνανε τη Γη μας, την πατρίδα μας, σαν απόπαιδα, να μην μας θέλει. Μας διώχνει, εμάς και τα παιδιά μας!

Πού θα βρεθεί τόπος, Γη, να φτιάξουν οι νέοι μας ξανά το στέκι, τη φωλιά μας; Να ζήσει ήρεμα κι αρμονικά ξανά η φαμελιά μας;

Και ο Γέρος του Μοριά, με μπάσα βροντερή φωνή συμβούλευε από τον Άδη:

-Αγωνιστείτε, ορέεεε! Στη Γη σας! Στην ανάγκη σας μην χτυπάτε την πόρτα αλλοιού, σαν ζητιάνο μέσα δεν σας βάζει, θα σας εκμεταλλευτεί, θα σας παραθαρρεύει, θα σας κοροϊδεύει. Στο ρέχτι θα σας έχει.

Τη Γη που ελευθέρωσα να προστατεύετε, να δουλεύετε και να καλλιεργείτε, αν θέλουτε Λευθεροί, Ανεξάρτητοι, να ζείτε...

Στο σχολείο, τα γράμματα είναι καλά, αλλά να θυμάστε ένα στίχο από τον Εθνικό μας Ύμνο!

"Μοναχί τον δρόμο επήρες, ξανάρθες μοναχή... Δεν ανοίγουνε οι θύρες όταν η χρεία τις κρουταλεί!..."

Αυτό σας το είπανε, παιδιά μου, οι δάσκαλοί σας;

Και μην ξεχνάτε, να είστε μονοιασμένοι μεταξύ σας!

-Αυτά ο Γέρος του Μοριά, σήμερα, από εκεί μας παραγγέλνει...

Γιάννης Στ. Βέργος {Γορτύνιος}
25 Μαρτίου 2013

Νεοανεγερθέντα Κτίρια Υπό Κατάρρευση

του Παναγιώτη Νόιφελτ

Εμβληματικά κτίρια, για να θεωρούνται ως τέτοια, είναι αναγκαίο να ξεπερνούν την εποχή τους, τις ανάγκες της ή τις χαρακτηριστικές τρέχουσες νοοτροπίες και τα κατεστημένα, να διαπερνούν τον χρόνο ως ελπίδες και στοιχεία πολιτισμικής και πνευματικής ανάτασης, την οποία φέρουν και αναδεικνύουν εμβληματικά.

Κάποιοι μεταφέρουν τις ιδέες στο χαρτί και τα κατασκευάζουν, εφόσον εγκριθούν από διάφορες ηγεσίες. Στις τρέχουσες πραγματικότητες και σε αυτή τη διάσταση, η ιστορία θα ρίξει αυτούς τους αρμοστές της σύγχρονης καθημερινότητας στη λήθη.

Τι είναι αυτό που λείπει; Η μεταφυσική διάσταση φόρμας και αισθητικής, η διαφωτιστική έκφραση της καλλιέργειας στα συναισθήματα και τους λογισμούς που ενθαρρύνουν τα σχήματα, η αίσθηση υπεροχής και απόλαυσης, το ευχάριστο ξάφνιασμα, ο ερωτισμός με την αγάπη καθώς περιδιαβαίνει ο περάτης ανοιχτός φωτεινός χώρος.

Λείπουν πολλά που χάνονται στις διεκδίκησης που υπακούν στον κανόνα του καταναλωτισμού. Η πολιτιστική δημοκρατία, ο εκπολιτισμός της δημοκρατίας και ο εκδημοκρατισμός του πολιτισμού χρειάζονται θεμέλια, ρίζες γερές και φιλοσοφική αντίληψη για να εδραιωθούν. Ένα από αυτά είναι οι κατασκευές, οι πόλεις που δεν έχουν αξία αν φύγει από την εικόνα ο άνθρωπος που τις περιδιαβαίνει ή όποιο ζωντανό συνυπάρχει. Η χρησι-

κή υποδομή και απορρέουσα διάθεση των κτιρίων που θα επιβιώσουν πρέπει να είναι εγκυμονούσα, καλωσοριστική, ευγνωμονούσα, να δύναται να δεχτεί τους δημιουργικούς και πολιτιστικούς καρπούς κάθε εποχής και τα πολιτισμικά της γεννήματα.

Λείπει μια μήτρα αισθητικής, κάθε λάκτισμα δημιουργικότητας να διαχέεται στο κτίριο και έξω από αυτό, απενοχοποιημένα από τις επιταγές της κάθε περιόδου. Μια τέτοια αντίληψη δεν θα άφηνε ανεπηρέαστους τον αρχιτέκτονα και τους τεχνικούς στις επιλογές των υλικών δόμησης. Οι θέσεις, οι αισθητικές αντιλήψεις ως προεκτάσεις των σκέψεων είναι αυτές που έλκουν το ενδιαφέρον των υποστηρικτών ώστε να δημιουργήσουν έργο διαχρονικό.

Σήμερα, πολλά έργα των ανθρωπίνων κοινωνιών χαρακτηρίζονται από φόβο, αβεβαιότητα, πολιτική ορθότητα, εμπορική επιτυχία, κέρδος, ευθυνοφοβία, εφήμερη διάθεση, μιας νύχτας χαρά, ανακύκλωση, ως δήλωση πολιτιστικής ανάπτυξης και πιστοποίησης πολιτισμικής συνύπαρξης.

Ακόμη και τα οράματα έχουν ανάγκη από χώρο, ένα πεδίο άυλο, τον οραματικό τους διάυλο. Αλλά καταπίνουμε το παρελθόν, εισπνέουμε νεκρές αποτυχίες χωνεύοντας το μέλλον.

Ας κοιτάσουμε γύρω μας. Ό,τι βλέπουμε είναι κατασκευάσματά μας, μάς χαρακτηρίζει, είναι το μέλλον μας, εκεί καταλήγουν οι προσδοκίες μας.

Πεπραγμένα και Σχέδια του Δ.Σ. 2019-2021

συνέχεια από τη σελ. 1

Π.Κ. και του δρόμου Μπουλούτσου - Σουλινάρι, με ανάθεση του έργου στον συμπατριώτη μας, **Αθανάσιο Σκούρο**.

Παρόλα αυτά, με τις βροχοπτώσεις διαπιστώθηκε είσοδος νερού από το σοβατεπύ της σκάλας που οδηγεί στην αίθουσα. **Ρωγή και καθίζηση τοίχου** στα βορειοανατολικά του Π.Κ., υποδεικνύουν την αναγκαιότητα άμεσης παρέμβασης.

ΑΝΑΤΡΟΠΕΣ

Ακύρωση εκδηλώσεων

15 Αυγούστου 2020

Το καλοκαίρι 2020, η πανδημία ανατρέπει τα σχέδια του Δ.Σ. Οι συνεδριάσεις του. διεξάγονταν μέσω τηλεδιασκέψεων και έγινε επαναπροδιορισμός δράσεων, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία της πανδημίας. Βάση των επιστημονικών δεδομένων και αποφάσεων της πολιτείας για την προστασία της υγείας, ματαιώθηκαν οι προγραμματισμένες εκδηλώσεις: Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου, Πανηγύρι με ζωντανή παραδοσιακή μουσική, Πάρτι νεολαίας, Τουρνουά Δηλωτής Πρωτάθλημα Πινκ-Πονκ, διδασκαλία Παραδοσιακών Χορών, Έκθεση ζωγραφικής, Προβολή Ταινιών στη Ράχη, Αγώνας δρόμου -Άγιος Νεκτάριος - Άγιο Θανάσης, Κυνήγι Θησαυρού.

Αγορά τραπεζοκαθισμάτων

Στην έκκληση του Δ.Σ. προς τους συμπατριώτες για ενίσχυση όσον αφορά στην αγορά τραπέζιων και καρεκλών, για το Π.Κ., προς χρήση σε εκδηλώσεις στη Ράχη, αντί ενοικίασης αυτών, κάποιιοι συμπατριώτες μας ανταποκρίθηκαν με καταθέσεις στους λογαριασμούς του Συνδέσμου. Όμως, και αυτό το σχέδιο αναβλήθηκε εξαιτίας της πανδημίας.

Θέμα Ταχυδρομείου

Η μη διανομή-παραλαβή του Αρτοζήνου στις οικίες συνδρομητών, κατά την περίοδο του εγκλεισμού λόγω Covid-19, οδήγησε σε επικοινωνία με τους αρμόδιους και σύνταξη επιστολής παραπόνων της γραμματέως του Δ.Σ. προς το κύριο Ταχυδρομείο (Λένορμαν & Κων/λεως) διανομής της εφημερίδας. Σύμφωνα με το ταχυδρομείο, οι συν-

δρομητές μπορούν να κάνουν μια ερώτηση στο ταχυδρομείο ή τον ταχυδρόμο της γειτονιάς! Παρακαλούνται όσοι συνδρομητές δεν παραλαμβάνουν τον Αρτοζήνο τους να ενημερώνουν και το Δ.Σ.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ψηφιακή Ατζέντα Σερβαίων-Αραβίων

Ο **Ι. Στ. Βέργος** πρότεινε τη δημιουργία ψηφιακής ατζέντας που θα μοιράζονται οι συμπατριώτες ηλεκτρονικά για καλύτερη επικοινωνία. Το Δ.Σ. θα μπορούσε να βοηθήσει στην πραγματοποίηση αυτής της πρότασης εάν αυτό είναι επιθυμία των συμπατριωτών.

Λαογραφικό Μουσείο

Ο συμπατριώτης μας **Θάνος Δ. Σχίζας** έκανε πρόταση δημιουργίας Λαογραφικού Μουσείου στο Σέρβου. Επιβάλλεται, λόγω σημαντικότητας του θέματος, να τεθεί στη Γ.Σ. του Συνδέσμου.

Προσφορά βιβλίου

Εν συνέχεια, ο κ. **Θανάσης Γκούτης**, έκανε την ευγενική πρόταση προσφοράς βιβλίων του με λαογραφικό ενδιαφέρον, για το προτεινόμενο προς δημιουργία Λαογραφικό Μουσείο.

ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Η διάνοιξη μονοπατιών προς όμορφους προορισμούς με ενδιαφέρον ιστορικό ή συναισθηματικό συγκαταλέγεται στα οράματα του Δ.Σ. Πόσο ωραία θα είναι μια προσπάθεια ιχνηλάτησης της κατάστασης των μονοπατιών!

Προφήτη Ηλία - Παλαιόκαστρο

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η διαδρομή με τη θεϊκή θέα από το εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία έως την κορυφή του Παλαιόκαστρου.

Μονοπάτι Αη Γιώργη

Στον δρόμο αριστερά πριν το χωριό, από το εικοστάσιο του Αη Γιώργη ξεκινάει μονοπατάκι που οδηγεί προς την παλιά εκκλησία του Αη Γιώργη.

Μονοπάτι Άγιο Θανάση

Το χιλιοετητημένο μονοπάτι προς τον Άγιο-Θανάση, που χαρίζει στον επισκέπτη την αγαπημένη εικόνα του γραφικού χωριού στην αγκαλιά της πλαγιάς, χρειάζεται περιποίηση.

Μονοπάτι Σέρβου - Λαγκάδια

Ο **Σωτήρης Γ. Σχίζας**, πρότεινε τη διάνοιξη του μονοπατιού Σέρβου-Λαγκάδια που χρησιμοποιούσαν τα Σερβιώτοπouλα και όχι μόνο, στα παλιά τα χρόνια, για να πηγαίνουν στο Γυμνάσιο στα Λαγκάδια.

Η υλοποίηση μιας τέτοιας σκέψης ίσως γίνει πραγματικότητα εάν συμπεριληφθεί στο σχέδιο του Δήμου που αφορά στα μονοπάτια της περιοχής.

ΣΚΕΨΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ας φτιάξουμε το Γενεαλογικό μας Δέντρο

-Τίνος είσαι εσύ; Είναι η χαρακτηριστική ερώτηση στο χωριό.

Ενδιαφέρον τρόπος ανάκλησης μνήμης είναι ο σχεδιασμός του γενεαλογικού μας δέντρου, μια προσπάθεια που έχουν ήδη ξεκινήσει κάποιιοι συμπατριώτες και καλωσορίζεται από την ιστοσελίδα *servou.gr* με την ανάρτηση γενεαλογικών δέντρων και την ελπίδα να σχεδιαστούν οι κλάδοι του Σερβαϊκού δέντρου μας!

Δενδροφύτευση

Ένας δρόμος με καστανιές -ο δρόμος προς το χωριό- είναι μια όμορφη εικόνα που οραματίζε-

συνέχεια στη σελ.8

Φωτογραφίες από παλιά καλοκαίρια στο χωριό

Θοδωρής Γ. Τρουπής

Όπως κάθε χρόνο τον Αύγουστο, πολλοί πατριώτες επισκέπτονται το χωριό, το οποίο σφύζει από ζωή. Φωνές μικρών και μεγάλων ακούγονται σε όλες τις γειτονιές. Χρόνια τώρα έξω από το μαγαζί του Νίκου Τρουπή (Αλούπη), στο καφενείο του Γιάννη Ρουσιά, έχουμε τις ίδιες εικόνες. Άνδρες, συνταξιούχοι κυρίως απολαμβάνουν τον καφέ ή το τσιπουράκι τους και σχολιάζουν την επικαιρότητα αναπολώντας τα περασμένα.

Οι πιο κάτω φωτογραφίες φέρουν στη μνήμη μας παρέες στην πλατεία του χωριού, πριν τουλάχιστον 25 χρόνια.

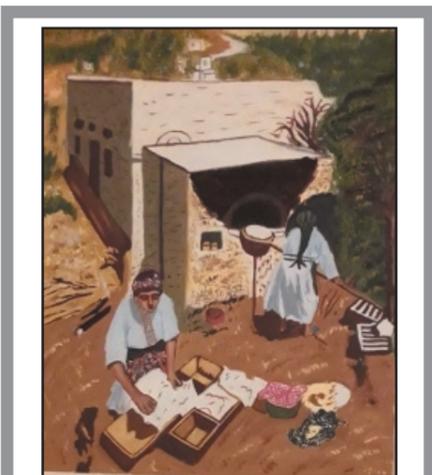
Από δεξιά: Γεώργιος Τρουπής (Γκράβαρης), Γιάννης Μπόρας (Ντόρος), Νίκος Τρουπής (Αλούπη), Γιάννης Παναγόπουλος (Πανταλέχος), Νίκος Σχίζας (Της Κακίνας), Πάνος Αγγ. Βέργος (Πανούλης), Άγνωστος, Μήτσος Κουτσανδριάς, Άγνωστος, Άγνωστος.

Από αριστερά: Παπα-Χρήστος Κομνηνός (Από Λυκούρεση), Γιώργος Ν. Λιατσόπουλος, Γιώργος Τρουπής (Γκράβαρης), Άγνωστος, Νίκος Ι. Δάρας, Γιάννης Αθ. Τρουπής, Γιάννης Ν. Μαραγκός (Μαραγκόγιαννης), Λάμπρος Βέργος, Μήτσος Κωνσταντόπουλος (Κοτσάμπασης), και όρθιος ο Κώστας Παναγόπουλος (Πανταλέχου).

Από αριστερά: Αθανάσιος Ανδρ. Μπόρας (Μποδοσάκης), Γιώργος Κατσιάπης, Θύμιος Δημητρόπουλος, Γεώργιος Τρουπής (Γκράβαρης), Γιάννης Αθ. Μπόρας (Μπορογιαννης) και Τάκης Αθαν. Σχίζας (Μπουζής).

«Ξυλόφουρνος»

Έργο Γεωργίας Κωνσταντοπούλου (Γκράβαρη)

Τα Οικονομικά μας

ΓΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

1. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αρ. Λογ. 6014-040030-371

IBAN: GR 5001710140006014040030371

2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΛΦΑ

Αρ. Λογ. 151-002101-091057

IBAN: GR 9701401510151002101091057

Σε μη ανθηρή κατάσταση βρίσκονται τα οικονομικά του Συνδέσμου, λόγω απαγόρευσης πραγματοποίησης εκδηλώσεων, για ενίσχυση του ταμείου, εν μέσω Πανδημίας. Υπάρχει ανάγκη ανεύρεσης πόρων για κάλυψη των λογαριασμών του γραφείου και την έκδοση του Αρτοζήνου.

Η Φορολογική Δήλωση του Συνδέσμου υποβάλλεται αφίλοκερδώς από τον Λογιστή, κ. Γ. Σεφερλή, κοντοχωριανό μας από το χωριό Κοκκορά, τον οποίο ευχαριστούμε θερμά.

Οι άνωθεν Τρ. Λογ. είναι ανοιχτοί για τους συνδρομητές του Αρτοζήνου, συμπατριώτες και φίλους του Συνδέσμου. Αναλυτική έκθεση των οικονομικών στο επόμενο φ. Αρτοζήνου.

Ο Πρόεδρος
N. Κωνσταντόπουλος

Ο Ταμίας
Π. Παγκράτης

Πεπραγμένα και Σχέδια του Δ.Σ. 2019-2021

συνέχεια από τη σελ. 7

ται το Δ.Σ. για το άμεσο μέλλον.

Σουληνάρι

Κρίνεται απαραίτητη η φροντίδα του χώρου στο Σουληνάρι, τα παγκάκια και ο φωτισμός.

Στη Ράχη

Η σκίαση στη Ράχη απασχολεί το Δ.Σ., και η βρύση χρειάζεται δι-ορθωτικές ενέργειες για εύκολη ροή νερού.

Παιδική χαρά

Μεγάλη είναι η έλλειψη μιας παιδικής χαράς, όπου θα έβρισκαν χαρά τα παιδιά, οι γονείς, παππούδες και γιαγιάδες που επιλέγουν το Σέρβου ως τον καλύτερο προορισμό για καλοκαιρινές διακοπές.

Ανεμογεννήτριες

Ένα θέμα της ευρύτερης περιοχής προβληματίζει το Δ.Σ., οι Ανεμογεννήτριες, και η πιθανότητα οικολογικής κρίσης της περιοχής, καθώς οι Δήμοι Τρίπολης και Γορτυνίας δήλωσαν τη διαμαρτυρία τους κατά της εγκατάστασής τους.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Επέτειος 200 χρόνων από την Επανάσταση του 1821

Αποτίνοντας φόρο τιμής στους προγόνους μας που έδωσαν τη ζωή τους για την Ελευθερία της Ελλάδας, τα φ. 220, 221 του Αρτοζήνου είναι αφιερωμένα στην Ελληνική Επανάσταση, με άρθρα ανάλογου περιεχομένου. Παρομοίως και στο *servou.gr*

100 χρόνια από τη 'Γέννηση' του Συνδέσμου Σερβίων

Ενόψει των 100χρονων γενεθλίων του Συνδέσμου, το Δ.Σ. στοχεύει, εάν επιτραπεί από την εξέλιξη της πανδημίας, να διοργανώσει εκδηλώσεις, ώστε να ξαναβρεθούν οι συμπατριώτες πάλι από κοντά, άνθρωποι με κοινές ρίζες, κοινό σημείο αναφοράς, ήθη, έθιμα, μνήμες και αγάπες.

Σύνδεσμος με Πολιτιστικό Έργο και Ιστορία σχεδόν 100 χρόνων

Από το παρελθόν, ο Σύνδεσμος προβάλλεται με το πολιτιστικό του έργο:

1) 45χρονη έκδοση της εφ. Αρτοζήνος, με πολύτιμο πολιτιστικό, λαογραφικό, λογοτεχνικό υλικό.

2) 12ετή λειτουργία της *servou.gr* μιας από τις πιο αξιοπρόσεκτες ιστοσελίδες της περιοχής.

3) πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων και έργων κοινής ωφελείας, που χρονολογούνται 99 χρόνια, από τη σύσταση του Συνδέσμου.

Ως συνέπεια αυτών, αξίζει να εξεταστεί η πιθανότητα απαλλαγής από ΕΝΦΙΑ.

Το Μνημείο Ηρώων

Στη Γ.Σ. της 16^{ης}-8-2019, επανήλθε από τον ιατρό κ. Χρήστο Ι. Μαραγκό πρόταση - απόφαση ειλημμένη ομόφωνα από τη Γ.Σ. 2018, όσον αφορά στην «Αναγραφή στο Ηρώο ονομάτων των πεσόντων πατριωτών που υπάρχουν στα επίσημα αρχεία του Κράτους». Το έργο ανατέθηκε στον υποστράτηγο ε.α., κ. Χρ. Αθ. Μαραγκό, σε συνεργασία με το Δ.Σ.

Μνημείο Σερβίου Μάστορα

Ο κ. Χρ. Ι. Μαραγκός έφερε, επίσης, στη Γ.Σ. 2019, πρόταση του κ. Βασίλη Κ. Σχίζα που αφορά στην ανέγερση μνημείου του Σερβίου Μάστορα.

Η πανδημία δεν υπήρξε, επίσης, σύμμαχος της ολοκλήρωσης των ενεργειών για την υλοποίηση των δύο άνωθεν αποφάσεων της Γ.Σ.

15 Αύγουστο 2021

Ενόψει των πρωτόγνωρων συνθηκών που βιώνουμε, εξαιτίας του ιού που άλλαξε την καθημερινότητά μας, και έφερε θλιβερές απώλειες σε πολλά σπικτικά, ελπίζουμε και ευχόμαστε υγεία σε όλους, όμορφες και γαλήνιες διακοπές παντού και στο χωριό μας.

Σε πλήρη εναρμόνιση του Δ.Σ. με τα μέτρα για την πανδημία, δεν έχει οριστεί ακόμη Γενική Συνέλευση και πρόγραμμα εκδηλώσεων για το 15 Αύγουστο.

Ωστόσο, είναι πάντα απαραίτητη και ευπρόσδεκτη η συμμετοχή, συμβολή και βοήθεια των συμπατριωτών, για έναν Σύνδεσμο με όραμα την ομόνοια, τη σύμπνοια και το καλό του τόπου μας.

Καλό Καλοκαίρι!

Η γραμματέας του Δ.Σ., Ελένη Κ. Μπόρα

Τι συμβαίνει στην εφηβεία;

Είναι μια συναρπαστική περίοδος κατά την οποία:

• Μεγαλώνεις ιδιαίτερα γρήγορα και το σώμα σου αλλάζει – ειδικά όσον αφορά τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν το φύλο σου.

• Οι εξωτερικές αλλαγές συνοδεύονται και από ψυχικές (εσωτερικές αλλαγές): αλλάζει ο τρόπος σκέψης σου και το πώς «βλέπεις» τον κόσμο.

• Έχεις μία σημαντική ευκαιρία να δημιουργήσεις γερές βάσεις για το μέλλον και να προλάβεις νοσήματα όπως ο **διαβήτης**, η **υπέρταση**, ορισμένες μορφές **καρκίνου**.

• Είναι πολύ σημαντικό να αποκτήσεις μια αρμονική σχέση με τον εαυτό σου και την εξωτερική σου εμφάνιση.

• Σου αρέσει να δοκιμάζεις νέα πράγματα.

• Θέλεις να ανακαλύψεις τον εαυτό σου και τα ενδιαφέροντα σου.

• Καλλιεργείς τα ιδιαίτερα ταλέντα σου.

Βασικές οδηγίες για να ξεκινήσεις σωστά:

• Μην παραλείπεις το πρωινό γεύμα (έστω και μικρό). Ενεργοποιεί το μεταβολισμό ώστε να γίνονται οι απαραίτητες καύσεις και επιπλέον δίνεται η απαραίτητη ενέργεια για τις δραστηριότητες της ημέρας.

• Προσπάθησε να επιλέγεις υγιεινά σνακ μεταξύ των γευμάτων (φρούτο που σου αρέσει, γιαούρτι, φέτα μαύρο ψωμί και τυρί, κουλούρι Θεσσαλονίκης κ.α.).

• Περιορίσε την κατανάλωση τροφών εμπορίου (π.χ. μπισκότα, τσιπς κ.α.). Συχνά περιέχουν συντηρητικά, trans λιπαρά και γενικά ουσίες που δεν μπορείς να ελέγξεις. Για τον ίδιο λόγο περιορίσε τα γεύματα εκτός σπιτιού και προτίμησε το μαγειρεμένο σπιτικό φαγητό με επιλεγμένα υλικά.

• Κατανάλωσε πολλά φρέσκα φρούτα και λαχανικά που έχουν αναντικατάστατες ιδιότητες:

– Δεσμεύουν τις τοξίνες και βοηθούν στην αποβολή τους από τον οργανισμό.

– Περιέχουν αντικαρκινικές ουσίες.

– Περιέχουν βιταμίνες και άλλα σημαντικά στοιχεία για την υγεία, αλλά και την βελτίωση της εμφάνισης.

– Αυξάνουν την «καλή» χοληστερόλη, που ανταγωνίζεται την δράση της «κακής».

– Βοηθούν στην καλύτερη λειτουργία του εντέρου.

• Φρόντισε να περιλαμβάνονται στην διατροφή τρία (3) γαλακτοκομικά προϊόντα καθημερινά.

• Απόφυγε το κάπνισμα και τις ουσίες.

• Απόφυγε τα τηγανίτα, τα γλυκά, τα αεριούχα αναψυκτικά και τις πολύ λιπαρές τροφές σε καθημερινή βάση.

• Ορισμένα προϊόντα με χαμηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά (light) και αυτά που μειώνουν την χοληστερόλη μπορούν να χρησιμοποιούνται με μέτρο και εάν υπάρχει ένδειξη (συμβουλευέσου τον/την παιδίατρό σου).

• Έχε ποικιλία στα κύρια πιάτα και συνόδευσέ τα με σαλάτα. (κανόνες πολλών «χρωμάτων» στο τραπέζι).

• Επίλεξε βιολογικά προϊόντα.

• Περιορίσε τα ζωικά λίπη και χρησιμοποίησε ελαιόλαδο στη μαγειρική.

• Μην ξεχνάς να συνδυάζεις την προσπάθεια σου με φυσική δραστηριότητα.

• Μην ξεκινάς την προσπάθεια πριν συμβουλευτείς ειδικό – οι υπερβολές μπορεί να οδηγήσουν σε αποτυχία ή/και στον αντίποδα.

Μία διατροφική διαταραχή μπορεί να είναι πολύ επικίνδυνη γιατί οδηγεί σε:

• Μεγάλη στέρση απαραίτητων ουσιών.

• Διαταραχή μεταβολισμού και της λειτουργίας του θυρεοειδούς

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

1821-2021

ΗΡΩΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΖΩΗΣ

Αγώνας με Αυτοθυσία

συνέχεια από τη σελ. 1

του Γ. Τρουπή

θής, έμαθε γράμματα στα γεράματά του, δείχνοντας αγάπη για τη γλώσσα και την ιστορία μας, την οποία θέλησε τόσο πολύ να διατηρήσει.

Ο Καποδίστριας, που δε διέτρεχε κανένα κίνδυνο στην ασφάλεια των ρωσικών υπουργείων, θυσίασε για την Ελλάδα και τους Έλληνες τα πάντα. Την ασφάλεια, τα αξιώματα, την καριέρα, την περιουσία και τελικά την ζωή του. Χρησιμοποίησε κάθε υλικό και πνευματικό αγαθό που διέθετε, για να ορθοποδήσει η χώρα.

Ο μεγάλος φιλέλληνας Λόρδος Μπάιρον δώρισε όλη την ακίνητη περιουσία του και 400 χιλιάδες λίρες για τον αγώνα των ξεσηκωμένων Ελλήνων και τον τίμησε εξυμνώντας τον ο Εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός στο λυρικό ποίημα που έγραψε για τον θάνατό του με την στροφή «Λευτεριά για λίγο πάψε να χτυπάς με το σπαθί τώρα σίμωσε και κλάψε εις του Μπάιρον το κορμί».

Όλοι μας να στηριζόμαστε στις δικές μας δυνάμεις γιατί στην ανάγκη δεν σηκώνονται εύκολα τα ξένα μάνταλα χωρίς ανταλλάγματα.

Όλοι μας αξίζουμε να γίνουμε ήρωες στον αγώνα της καθημερινότητας. Γιατί είναι και αυτός αγώνας όχι μικρός, που απαιτεί γενναιότητα και αυτοθυσία. Για να κάνει ο καθένας μας, από το δικό του πόστο, το καθήκον του με υπευθυνότητα. Για να βοηθήσουμε το συνάνθρωπό μας και να βελτιώνουμε την κοινωνία μας. Φωτεινά παραδείγματα έχουμε.

Στο πρόσφατο παρελθόν, δεν πέρασε εκατό χρόνια, οι Έλληνες ταυτίστηκαν με τους ήρωες.

(Τσώρτσιλ: 'οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες')

Κάθε φορά, στα δύσκολα, έτσι επιβίωνε αυτός ο τόπος, έβγαζε ήρωες. Και σήμερα αυτή είναι η λύση. Αγώνας και Αυτοθυσία. **ΑΓΩΝΑΣ ΜΕ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ.**

Γ. Τρουπής • Καθηγητής Ιατρικής

18 Μαΐου 2021

αδένα.

• Μείωση της αύξησης σου σε ύψος.

• Διακοπή της περιόδου στα κορίτσια.

• Προβλήματα στον σκελετό (οστεοπόρωση, κατάγματα).

• Κακή λειτουργία της καρδιάς, του ήπατος και άλλων οργάνων.

• Θλίψη, απομόνωση εμμονές.

Μια διατροφική διαταραχή μπορεί να είναι ακόμα και ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΟΣ, εάν δεν αντιμετωπιστεί.

Γι' αυτό συμβουλευέσου τον/την παιδίατρό σου εάν:

• Θέλεις να χάσεις βάρος ή έχεις μειώσει το βάρος σου >3 κιλά.

• Το βάρος σου είναι πολύ χαμηλό για το φύλο, το ύψος και την ηλικία σου.

• Είσαι κορίτσι και έχεις διακοπή περιόδου (>3 μήνες).

• Προκαλείς εμέτους για να χάσεις βάρος.

• Αθλείσαι σε αθλήματα που απαιτούν χαμηλό σωματικό βάρος όπως ρυθμική γυμναστική, μπαλέτο κ.α.

Μην βιαστείς να ξεκινήσεις σεξουαλική δραστηριότητα

• Υπάρχουν πολλοί τρόποι να εκφράσεις τον ρομαντισμό και το ερωτικό σου ενδιαφέρον.

• Το φλερτ, η συζήτηση, οι εκδηλώσεις θαυμασμού και συμπάθειας είναι πολύ σημαντικά για να δείξεις σε κάποιον τα αισθήματά σου.

• Μη βιαστείς να έχεις σεξουαλικές εμπειρίες για τις οποίες δεν αισθάνεσαι έτοιμος/έτοιμη.

• Οι ολοκληρωμένες ερωτικές εμπειρίες και η ερωτική πράξη είναι πολύ σημαντικά και θετικά βήματα όταν γίνονται με τον κατάλληλο σύντροφο και στον κατάλληλο χρόνο.

• Στην ηλικία σου θα ήταν αρκετά δύσκολο να διαχειριστείς μια ολοκληρωμένη σεξουαλική σχέση και είναι προτιμότερο να περιμένεις.

Λανθασμένοι λόγοι για να ξεκινήσεις μια σεξουαλική δραστηριότητα

• Γιατί θέλω να μιμηθώ τους άλλους φίλους μου.

• Γιατί θέλω να αντιδράσω στους γονείς μου.

• Γιατί θέλω να αισθανθώ μεγάλος/μεγάλη.

• Για να με αποδεχθούν τα παιδιά της παρέας.

• Γιατί το κάνουν όλοι.

Χρησιμοποίησε προφυλακτικό πάντα.

• Το προφυλακτικό μπορεί να σε προστατέψει από πολλά (όχι όμως όλα) τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα.

• Το προφυλακτικό μπορεί τις περισσότερες φορές να αποτρέψει μια εγκυμοσύνη.

• Μην επιτρέψεις ούτε **ΜΙΑ** σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό.

• Η σωστή χρήση αποτρέπει «ατυχήματα».

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η ενασχόληση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο μπορούν να σου προσφέρουν πολλές δυνατότητες μάθησης, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας.

Η υπερβολική απασχόληση στο διαδίκτυο ή/και σε ηλεκτρονικά παιχνίδια μπορεί να σκιάσει τα σημαντικά οφέλη και να δημιουργήσει προβλήματα όπως:

• Μείωση της σχολικής επίδοσης, κενά στα μαθήματα, πολλές απουσίες.

• Παραμέληση της υγείας και της φυσικής κατάστασης.

• Περιορισμό των δραστηριοτήτων, διακοπή αγαπημένων χόμπι.

• Δυσκολία στη σχέση με την οικογένειά σου και τους φίλους σου.

• Πονοκεφάλους, κούραση των ματιών, σπασμούς (σπάνια).

Χρήση του κινητού τηλεφώνου

Το κινητό τηλέφωνο μπορεί να βοηθήσει πολύ σε θέματα ασφάλειας και επικοινωνίας

Πρέπει να έχεις υπόψη σου ότι στην εφηβεία:

• Ο εγκέφαλος και το σώμα σου αναπτύσσονται και αλλάζουν.

• Είσαι ευαίσθητος/ευαίσθητη σε οποιαδήποτε ακτινοβολία.

• Μην χρησιμοποιείς το κινητό σου συνεχώς και αλόγιστα.

• Μην κοιμάσαι ποτέ με το κινητό κάτω από το μαξιλάρι σου και μην το μεταφέρεις σε τσέπη ή στην ζώνη σου (σε επαφή με το σώμα σου δηλαδή).

• Μην το χρησιμοποιείς μέσα σε κινούμενο όχημα (δέχεσαι πολύ περισσότερη ακτινοβολία απ' ότι όταν είσαι σε στάση).

Αγναντεύοντας τη θάλασσα στον Σαρωνικό. Έργο Μαρίας Χρ. Μαραγκού.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Σερβίων σας εύχεται ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!